Ao. 1834. No. 102.

GRONINGER COURANT.

Dingsdag, den 23 December.

BURGEMEESTER en WETHOUDEREN der Stad *Groningen* zijn voornemens, om op Woensdag, den 7 Januarij 1835, des namiddags te 3 uren, in het Raadhuis, publiek ter verkoop aan te bieden de navolgende STADS EIGENDOMMEN:

I. Den EIGENDOM van pl. m. 17 Bunders, 96 Roeden, 28 Ellen *Land*, te *Bellingewolde*, bij JACOB HILDERT WINTER en Vrouw TALLE HENDRIKS in vaste beklemming in gebruik, voor eene jaarlijksche huur van *f* 140.

II. IDEM van pl. m. 36 Bunders, 56 Roeden, 66½ Ellen *Land*, te *Hoogemeden*, bij JACOBS JANS SCHURINGA en Vrouw in vaste beklemming in gebruik, voor eene jaarlijksche huur van *f* 330.

III. IDEM van pl. m. 35 Bunders, 65 Roeden *Land*, op *de Ulsda*, bij EVERT HARMS en Vrouw in vaste beklemming in gebruik, voor eene jaarlijksche huur van *f* 430-35.

IV. Eene groote HEEREN BEHUIZING met KOETSHUIS en STAL en een' TUIN daarachter, staande en gelegen te *Groningen*, op den Nieuwen Weg, wordende thans door Mejufvrouw C. SPERWER in huur bewoond.

V. In *éene massa* de navolgende GRONDPACHTEN van *Huizen*, ten Zuiden langs het Diep, tusschen de Ooster- en Heerepoorten-bogen, ten name van *W. Wandelé* *f* 6, de Wedw. *J. J. van de Wal* *f* 2-96 en dezelve *f* 2-98½, verschijnende op Michiel; *A. L. Hofkamp* *f* 10-75, denzelven *f* 2-50, *L. de Wit* *f* 2-50, *C. E. Barlinckhoff* *f* 2, denzelven *f* 1-50 en *G. Snettelaar* *f* 2-50, verschijnende op Paschen; *E. Hulsebos* *f* 4-20, verschijnende op Michiel; — ten Noorden het Diep, tusschen de Ooster- en Heerepoorten-bogen, ten name van *Frans Nieboer en Co.* *f* 1-60, verschijnende op Paschen; alles te zamen ten bedrage van *f* 39-49½.

VI. In *éene massa* de navolgende GRONDPACHTEN van *Huizen*, staande aan de Noordzijde van den Nieuwen Weg en aan den Wal, ten Noorden bij de Steentilpoort, te *Groningen*, ten name van *C. Croeger* *f* 3-00, de Wedw. *H. Brink* *f* 4-50, *H. Kamerling* *f* 2-62½, en *H. H. Piccardt* *f* 2-72, verschijnende op Allerheiligen; de Wedw. *A. Hoebers* *f* 6-52½, dezelve *f* 3-00, verschijnende op den 1 Mei; *A. S. van Dijk* *f* 8-90, *A. Cones* *f* 2-35, denzelven *f* 5-32, *H. Klein* *f* 2-00, *J. ten Post* *f* 3-30, denzelven *f* 2-00, *J. Schuiling* *f* 1-90, denzelven *f* 1-70, denzelven *f* 2-80, *H. Klein* *f* 2-50, en de Diakenie der Hervormde Gemeente *f* 5-30, verschijnende op Allerheiligen; te zamen ten bedrage van *f* 60-44.

VII. In *éene massa* de navolgende GRONDPACHTEN van *Huizen*, staande aan de Reitmakersrijge, te *Groningen*, alle verschijnende op Michiel, ten name van *J. Steendam* *f* 3-37½, de Wedw. *R. Heikens* *f* 3-37½, *C. de Ruiter* *f* 4-86, *H. G. Boerema* *f* 4-31, de Wedw. *W. Walrecht* *f* 4-31, *G. Heikens* *f* 3-50, *H. Heikens* *f* 1-00, *Jan Huizing* *f* 2-43½, *Jan Strating* *f* 3-00, *J. van Loo* *f* 2-81, en *R. Geniets* *f* 2-43; te zamen ten bedrage van *f* 35-40½.

VIII. In *éene massa* de navolgende GRONDPACHTEN van *Huizen* en *Tuinen*, gelegen op den hoek van de Kruisstraat, te *Groningen*, alle verschijnende op Paschen, ten name van *C. van Elmpt* *f* 9-60, denzelven *f* 12, denzelven *f* 4-80, denzelven *f* 4-80, denzelven *f* 3-20, denzelven *f* 6-40; te zamen ten bedrage van *f* 40-80.

IX. In *éene massa* de navolgende GRONDPACHTEN van *Huizen* en *Tuinen*, ten Noorden van de Kruisstraat, te *Groningen*, ten name van de Wedw. *H. H. Plenter*, verschijnende op Paschen, *f* 6-10, dezelve *f* 4-95, en dezelve *f* 5-70, verschijnende op Michiel; dezelve, verschijnende op Paschen, *f* 4-50; te zamen ten bedrage van *f* 21-25.

X. Eene GRONDPACHT van een *Huis* en een' *Tuin*, ten Zuiden in de Kruisstraat, te *Groningen*, ten name van *H. Boerema*, verschijnende op Paschen, *f* 15.

XI. In *éene massa* de navolgende GRONDPACHTEN van *Tuinen*, gelegen in het Appelstraatje, te *Groningen*, alle verschijnende op Paschen, ten name van *H. Rubenga* *f* 12, *P. Kiel* *f* 6, *J. J. Kramer* *f* 6, *J. van Dam* *f* 11-10; te zamen ten bedrage van *f* 35-10.

GRONINGEN den 15 December 1834.

Burgemeester en Wethouderen: J. F. VAN IDDEKINGE.

De Secretaris bij het Bestuur der Stad Groningen: J. H. M. HORA SICCAMA.

De SECRETARIS der STEDELIJKE SCHOOL-KOMMISSIE in de Stad *Groningen* adverteert bij deze, dat er op Zaturdag, den 3 Januarij 1835, des voormiddags van 10 tot des namiddags 1 uur, in het Raadhuis dezer Stad zal worden gevaceerd tot het viseren der Akten van de Schoolonderwijzers, Huisonderwijzers, Schoolhouderessen en houders van Bewaarschooltjes;

Wordende de opgeroepenen uitgenoodigd, om alsdan schriftelijk op te geven hunne Woonplaats, benevens de roode letter en het nommer hunner Behuizing.

GRONINGEN den 22 December 1834.

R. LOHMAN, *Secretaris.*

De STEDELIJKE SCHOOL-KOMMISSIE in de Stad *Groningen* adverteert bij deze, dat de aangave der Kinderen, voor welken de toegang tot eene der Stads Scholen verlangd wordt, in den loop der maand Januarij 1835 ter Stads Secretarij zal moeten gedaan worden; zullende daarna geene aangaven meer worden aangenomen.

En zal deze tot ieders narigt in de *Groninger Courant* worden geplaatst.

GRONINGEN den 22 December 1834.

Namens de Stedelijke School-Kommissie: R. LOHMAN, *Secretaris.*

WESTINDIE.

CURAÇAO den 25 October.

Sedert eenigen tijd liet een van de vaste kust geëmigreerde Spanjaard alhier met veel zorgvuldigheid het mos verzamelen, dat tegen de rotsen groeit. Men vermoedde spoedig, dat hier eenig geheim achter zat, en ontdekte daarna, dat dit mos eene verfstof in zich bevat van eene blaauwe kleur, welke echter, door bijvoeging van zuren, in karmozijnrood veranderd wordt. Op de Kanarische eilanden was dit mos reeds lang bekend, doch dewijl niemand zich aldaar wilde laten gebruiken, om dit verfmos van de steile rotswanden te plukken, gebruikte men tot dat einde de misdadigers, welke tot ligte straffen veroordeeld waren. Hoewel men hier alsnog de regte waarde van dit verfmos niet weet, heeft echter onlangs de heer *Lensz*, agent der Hollandsche Westindische Handelmaatschappij, twintig tonnen van hetzelve gekocht, welke het Gouvernement van het eiland Bonaire ontvangen had. Het inzamelen van dit mos zal altijd volgens eenige regelen moeten plaats hebben, wil men het niet geheel uitroeijen, zoo als oudtijds met de pareloesters in deze wateren is gebeurd.

DUITSCHLAND EN AANGRENZENDE RIJKEN.

BERLIJN den 16 December.

De Petersburger bladen verkondigen, dat *Feth-alis*, de Schach van Perzië, den 20 October te Ispahan is overleden.

— Volgens berigten uit Riga, is de overvaart van den Keizer van Rusland met hoogstdeszelfs gemalin en twee kinderen, over de Duna, met veel bezwaar en zelfs met gevaar vergezeld geweest, aangezien op de rivier veel ijs afdreef, en Z. M., ofschoon het een donkere nacht en onstuimig weder was, zijne reis niet wilde vertragen. Naar men meldt, hadden de deskundigen, die het voor de overvaart der vorstelijke personen bijzonder ingerigte vaartuig besturen zouden, verklaard, dat zij met hun leven voor eene behoudene overkomst van den Keizer en zijn gezin instonden, maar dat de reis-rijtuigen niet konden worden overgezet, waarop de Keizer met de hem eigene fierheid antwoordde: »den Rus is niets onmogelijk" — en zich daarop terstond op het vaartuig begaf, en de reisgoederen in andere booten liet brengen. Te Riga verbeidde men de komst des Keizers met veel angst; de stad was verlicht, en leverde een prachtig gezigt op, terwijl de oever met eene ontelbare menigte bedekt was, die het door 't ijs langzaam naderende vaartuig, 't welk schitterend verlicht en met vlaggen versierd was, met een daverend gejuich begroette. — Na den 4den te Riga vertoefd te hebben, zijn de vorstelijke personen in den ochtend van den 5den verder naar Petersburg gereisd.

AUGSBURG den 16 December.

Eene der omstandigheden, waarop de verandering in het Engelsche ministerie waarschijnlijk een' niet onbelangrijken invloed zal oefenen, is de staat der zaken te Tripoli aan de Barbarijsche kust. De Fransche dagbladen poogden steeds den Engelschen consul *Warrington* voor te stellen als eigenmagtig handelende, bijna tegen de bedoelingen van zijn eigen gouvernement. Dit schijnt, intusschen, zelfs onder het vorige ministerie het geval niet geweest te zijn en zal het hoogstwaarschijnlijk nog minder wezen onder het tegenwoordige. Van dubbel gewigt zijn dus de bijzonderheden, vervat in den volgenden brief uit Marseille, van den 4 December, welke onze *Allg. Zeitung* van heden mededeelt.

»Uit Tripoli in Barbarije zijn handelsbrieven van den 24 November aangekomen, volgens welker inhoud aldaar een geweldige omkeer van zaken zeer na op hand is. *Sidi-Ali* is niet langer in staat het tegen zijnen mededinger uit te houden. De insurgenten zijn weder [illegible] zijn, de stad is nauw ingesloten en wordt dagelijks met eenen storm bedreigd. Het huis van den Engelschen consul is door het gemeen der stad geplunderd en onder den voet gehaald geworden; hij zelf heeft zich met moeite gered, en is zijn leven alleen verschuldigd geweest aan de tusschenkomst van *Sidi-Ali's* lijfwacht. Na dit voorval is *Warrington* op het land geweken, waar hij midden onder de insurgenten woont en door zijne tegenwoordigheid hunnen moed verlevendigt. Men zegt, dat hij thans nog openlijker voor *Mesurata* partij kiest; welke laatste sedert verscheidene dagen de stad bombardeert. Wel is waar heeft *Sidi-Ali* de opgestane kust in staat van blokkade verklaard, doch daar deze blokkade door Engeland niet erkend is, zoo valt het den insurgenten ligt, zich uit Maltha van ammunitie te voorzien; ook bezit de pacha geene vaartuigen van oorlog, welke dit zouden kunnen verhinderen. Een Sardinisch schip, hetwelk twee gevangene rebellen van het fort Torguna naar Tripoli overbrengen wilde, werd door de Engelsche korvet *Favorite* willekeurig aangehouden, doorzocht en de beide gevangenen werden in vrijheid gesteld. Sedert het voorval op den 9 November heeft geen koopvaardijschip het meer gewaagd te Tripoli binnen te loopen; want door de verwijdering der Fransche brik *le Palinure* is de stoutheid der insurgenten geklommen, en geen ander Fransch oorlogsschip bevindt zich meer aldaar. De krisis is ernstig. Niet alleen staan het leven en de goederen der aldaar aanwezige Europeanen in gevaar, maar er zijn ernstige oneenigheden tusschen Frankrijk en Engeland te vreezen, wanneer het laatstgemelde zijnen consul niet spoedig terug roept. Dit laatste nogtans is nu nog minder waarschijnlijk, dan te voren; want *Warrington* is een Tory, en de hertog *van Wellington*, die reeds de bezitneming van Algiers, van den beginne af aan, met scheele oogen heeft aangezien, zal zich het gunstige uitzigt, om, bij de toenemende verwikkelingen te Tripoli, insgelijks op Afrika's noordkust eene vestiging te stichten, niet gaarne laten ontnemen. Daarenboven is *Sidi-Ali* een vriend van Frankrijk; reden genoeg voor het naijverige Engeland, om met alle middelen tegen hem te intrigeren. De Fransche regering kan echter bij deze gelegenheid hare volle veerkracht ontwikkelen; want het regt is onbetwistbaar aan haren kant. Doch de allerspoedigste afzending van oorlogsschepen is dringend noodig; want anders komt voor *Sidi-Ali* de Fransche hulp waarschijnlijk te laat."

HAMBURG den 16 December.

De bekende eigenaar der menagerie van vreemde dieren, de heer *van Aken*, die tot verstandsverbijstering was vervallen, is onlangs naar het algemeene ziekenhuis alhier overgebragt, in hetwelk hij den 2 dezer is overleden. In zijne vreesselijkste aanvallen riep hij onophoudelijk uit: *Ik ben de Zoon Gods!* — Het grootste gedeelte zijner menagerie bevindt zich alsnog te Bremen, slechts een klein gedeelte is te dezer stede. Men zegt, dat moeijelijke geldsomstandigheden den ongelukkigen toestand en den dood van dezen overigens regtschapen mensch hebben te weeg gebragt.

GROOT-BRITTANJE.

LONDEN den 17 December.

Het Ministerie is tot stand gekomen en is dus zamengesteld:

Sir *Robert Peel*, eerste lord der thesaurie en kanselier van den exchequer; de hertog van *Wellington*, minister van buitenlandsche zaken; de heer *Goulbourn*, minister van binnenlandsche zaken; lord *Wharncliffe*, bewaarder van het geheim zegel; de heer *A. Baring*, president van het bureau van koophandel; de graaf *Rosslyn*, president van den raad; sir *G. Murray*, grootmeester der artillerie; sir *Edward Knatchbull*, betaalmeester-generaal van het leger; de graaf van *Aberdeen*, eerste lord der admiraliteit; lord *Ellenborough*, president van het bureau van Indische zaken; de heer *Herries*, secretaris van oorlog; lord *Lyndhurst*, lord kanselier; sir *James Scarlett*, lord eerste baron van den exchequer; sir *E. Sugden*, kanselier van Ierland; sir *H. Hardinge*, eerste secretaris van den lord luitenant van Ierland, en lord *Jersey*, lord kamerheer. Lord *Combermere*, lord *Wharncliffe*, sir *James Scarlett*, sir *Edward Sugden*, sir *Edward Knatchbull* en de heer *Alexander Baring* hebben eergisteren den eed als leden van 's Konings geheimen raad afgelegd.

Men zegt, dat aan lord *Haddington* het secretariaat voor de koloniën en aan lord *Lowther* de post van eersten kommissaris voor de houtvesterij aangeboden is; ook wil men, dat de graaf *de Grey*, te voren lord *Grantham*, onderkoning van Ierland zal worden.

Men verzekert, dat de heer *F. Polluck* procureur-generaal en de heer *Pemberton* solliciteur-generaal zal worden.

Sir *George Clerk* en sir *Thomas Freemantle* zijn adjunct-secretarissen bij de thesaurie; lord *Mahon* is ondersecretaris van buitenlandsche zaken; de heer *Dawson* secretaris bij de admiraliteit, en de heer *Bonham* zou magazijnmeester der artillerie worden.

Lord *Howe* is op nieuw tot lord kamerheer der Koningin benoemd, en lord *Denbich* als opperstalmeester van Hare Majesteit aangesteld.

Gisteren is de eerste kabinetsraad sedert de zamenstelling van het nieuwe ministerie gehouden.

De leden van het nieuwe kabinet behooren allen tot de partij der Torys.

Men verhaalde gisteren, dat het plan, om het Parlement onmiddellijk te ontbinden, opgegeven is.

— De neef van lord *Palmerston* en zijn oude partikuliere secretaris, de heer *Sullivan*, zijn naar 's Hage vertrokken, als toegevoegd aan de Engelsche legatie.

— Sir *Robert Adair* heeft Londen verlaten om zijne functiën te Brussel als Britsch minister te hervatten. Hij was voornemens te Dover aan boord te gaan en Parijs te bezoeken, alvorens naar Brussel te vertrekken.

FRANKRIJK.

PARIJS den 16 December.

Heden is in de Kamer der Pairs voorgenomen de zaak van den verantwoordelijken beheerder van het republikeinsche dagblad *le National*, den heer *Rouen*, ter zake van een hoogst beleedigend artikel tegen die Kamer, in genoemd dagblad geplaatst. De tribunes waren talrijk bezet. Lord *Brougham* was er mede tegenwoordig. De heer *Armand-Carrel*, een der gewezen medewerkers aan het dagblad, en als zoodanig tot gevangenisstraf veroordeeld, is als verdediger van den heer *Rouen* toegelaten en opgetreden, nadat deze zelf kortelijk had herinnerd, dat de strijd, welke hij door te staan had, de eerste opoffering niet was, welke hij om zijne gevoelens deed; dat hij, gedurende tien jaren van de oud-Bourbonsche regering, openlijk en in zamenzweringen tegen haar geworsteld had, ook in gezelschap van sommige mannen, die hem thans zouden oordeelen, en toen zijne medepligtigen en verdedigers waren. (Volgens een der dagbladen was de heer *Barthe*, vroeger advokaat, naderhand minister en thans lid van de Kamer der Pairs, niet weinig verlegen bij het uitspreken dezer woorden.) De heer *Carrel* gaf bij zijne verdediging te kennen, dat het dagblad *le National* van den beginne af altijd vijandig tegen de Kamer der Pairs is geweest. Ten bewijze daarvan las hij een artikel voor, in Februarij 1830 geschreven door den heer *Mignet*, thans een der hoofdambtenaren bij het ministerie van buitenlandsche zaken. Hij oordeelde, dat men vrij tegen deze

Kamer mogt schrijven en voerde als bewijs hiervan aan een stuk, nog na de revolutie van 1830 geschreven door den heer *Thiers*, thans minister van binnenlandsche zaken. Die Kamer had tegen zich, zeide hij, de handhaving der wet tot openbaren rouw op den 21 Januarij (dag van de ter dood brenging van *Lodewijk XVI*), de wet omtrent de echtscheiding en de weigering om het proces van den maarschalk *Ney* te herzien. De regters, welke dezen veroordeelden, zeide hij, hadden overigens meer rehabilitatie noodig, dan het slagtoffer. Hier stuitte hem de president en zeide hem, dat deze uitdrukking beleedigend voor de Kamer was. Hij kwam er echter bij herhaling op terug, ofschoon het woord hem ook ontzegd wierd, en had het genoegen, dat de generaal *Excelmans*, lid van de Kamer, met drift uitriep, dat hij in dezen met den verdediger volkomen overeenstemde en de veroordeeling van den maarschalk *Ney* voor eenen moord hield. Door een aantal op de tribunes werd dit niet weinig toegejuicht.

— Uit Toulon wordt gemeld, dat de contre-admiraal *Massieu de Clerval*, die over het aldaar ter reede liggende zoogenaamde evolutie-eskader het bevel voert, per telegraaf order had ontvangen, al de schepen voor zes maanden van krijgsbehoeften en leeftogt te voorzien, en tevens te zorgen, dat zij den 16den in staat waren zee te kiezen, terwijl de dag van vertrek, benevens de bestemming der vloot, ten spoedigste langs denzelfden weg zou worden bekend gemaakt. De linieschepen *Montebello* van 120 en *Scipion* van 74 stukken hadden last bekomen zich ter reede te begeven. Men vermoedde, dat zij een deel van het eskader zullen uitmaken en dat dit naar de Levant bestemd is, terwijl sommigen er bijvoegen, dat het opperbevel daarover aan den admiraal *Roussin*, thans gezant van Frankrijk te Konstantinopel, zal worden opgedragen.

Ook de beide fregatten *Iphigenie* en *Galathée* moeten met den grootsten spoed worden uitgerust, en de aanbouw van twee anderen wordt met allen ijver voortgezet.

Eene brik, onlangs uit de Levant aangekomen, moest zich op nieuw derwaarts begeven, naar men dacht, om de aanstaande aankomst van het eskader te berigten.

Van den 17den. Het regtsgeding van den uitgever van *le National* voor de ... den verdediger *Carrel* voor de derde reize had gewaarschuwd, heeft deze verklaard, dat hij wel begreep, dat men hem niet zoude veroorloven, op het regtsgeding van den maarschalk *Ney*, terug te komen, en dat, daar de aard der zaak zulks noodwendig vorderde, hij zich genoodzaakt vond, om zijn betoog te staken. De aangeklaagde heeft daarbij te kennen gegeven, dat hij het daarvoor hield, dat de Kamer hem niet had veroorloofd, om zich naar behooren te verdedigen.

De Kamer heeft op dit laatste geen acht geslagen, en, met 138 tegen 15 stemmen, den aangeklaagde schuldig verklaard. Met 121 stemmen is de aangeklaagde veroordeeld tot de hoogste geldboete, ten bedrage van 10,000 fr. Daar ten aanzien van den duur der gevangenisstraf de meeningen te zeer uiteenliepen, is de Kamer genoodzaakt geweest, om te beslissen, of die duur zich zoude bepalen tot twee jaren, of tot eene maand. Bij stemming hebben 98 Pairs zich voor de gestrengste straf verklaard, en is de heer *Rouen*, als verantwoordelijke uitgever, verwezen tot eene gevangenisstraf van twee jaren.

Van den 19den. Verledene week geloofde men algemeen, dat de heer *le Talleyrand* bij de ambassade te Londen was vervangen en doodverwde men den hertog *de Broglie* als diens opvolger. Het schijnt echter, dat de schikkingen, welke men voor afgedaan hield, thans minder gevorderd zijn, dan voor acht dagen. De heer *de Talleyrand*, die van de diplomatieke werkzaamheden vermoeid scheen te wezen en op raad zijner geneesheeren voornemens was den winter in het zuiden van Frankrijk door te brengen, is plotseling weder frisch en gezond geworden, en heeft zulks aangevoerd, om te doen verstaan, dat zijne veeljarige ondervinding bij een Tory-ministerie nog wel van nut konde zijn. Aan het Hof heeft men zich wel gewacht deze zinspelingen van de hand te wijzen, zoodat het genoegzaam zeker is, dat hij titularis van de ambassade zal blijven met volle vrijheid, om naar zijnen post terug te keeren, zoodra hij het oogenblik geschikt acht. Volgens hem, moet men niets met overhaasting verrigten. Indien het alsnu zich vormende conserverend Kabinet geen' stand houdt, waarom zich dan te compromitteren door aan hetzelve beleefdheden te bewijzen? In het tegenovergestelde geval is het immers beter af te wachten, dat het zich gevestigd hebbe? Het zal altijd vroeg genoeg wezen, wanneer men alsdan eenen ambassadeur derwaarts zendt; tot op dat tijdstip is een zaakgelastigde toereikend, om de eerste betrekkingen aan te houden.

Zoodanig luiden ten minste de beweegredenen, welke aan de handelwijze des heeren *de Talleyrand* worden toegekend. Anderen meenen eene bloote berekening van persoonlijk belang daarin te ontwaren. Het ware van de zaak is, dat, indien de heer *de Talleyrand* thans zijne ambassade in Engeland vaarwel zeide, hij *ipso facto* het aanzienlijke traktement zoude verliezen, hetwelk hij geheel trekt zoo lang hij te Londen is, en waarvan hij de helft geniet gedurende al den tijd, dien hij in Frankrijk doorbrengt. (*Courrier Français.*)

— Gisteren van 1 uur na den middag tot des avonds toe bleef eene ontelbare menigte volks in de St. Martinsstraat voor den doorloop van het *Roode Paard* geposteerd. Alles hield de oogen gerigt naar het venster der eerste verdieping boven den doorloop, waar men twee lijken in hun bloed badende had ontdekt. Het waren die eener bijna zestigjarige vrouw en van haren zoon. Geen van beiden was sedert Zondag voor den dag gekomen. Een brievenbesteller, die gisteren morgen herhaalde malen had geklopt, om hun een' brief te brengen, zag door het sleutelgat het lijk van den jongman op den vloer liggen. Men heeft den kommissaris geroepen, die terstond de deuren heeft doen openbreken, waarop men het ligchaam des zoons in de eerste kamer, op den doorloop uitkomende, en dat der moeder in de tweede, die op de straat uitkomt, heeft gevonden.

Uiteenloopende geruchten zijn over dit schrikkelijke geval in omloop, waaromtrent men zeker weldra stellige bijzonderheden zal te weten komen.

BELGIE.

BRUSSEL den 15 December.

In den *Courrier* leest men nader het volgende omtrent het plaatje, dat de representanten zullen dragen: »Hetzelve zal van geëmailleerd zilver met de drie nationale kleuren wezen. Behalve het opschrift *Representant*, zullen er, onder aan, de naam en de overige qualiteiten van den houder op vermeld worden. Een der dagbladen beweert, dat de meeste dezer heeren dit onderscheidingsteeken niet noodig hebben, om zich te doen herkennen. Deze aanmerking is maar geldig voor een klein getal dergenen, die gewis voor het *plaatje* gestemd hebben. Vele anderen hebben wel degelijk noodig, om hun kenteeken op hunnen rok te dragen, daar zij door hunne houding, door hunne taal of door hunne manieren gewoonlijk niets minder aan den dag leggen, dan dat zij uitgelezene mannen zijn. En ongelukkiglijk zijn dezen talrijk genoeg in de tegenwoordige kamer.''

Van de ministers spreekt de *Courrier* niet met veel meer lof. Hij zegt, dat men in Belgie minister wordt gemaakt, om het te leeren worden; dat de minister van financien een van die scholieren is, die hun eerste thema hebben ingeleverd.

NEDERLANDEN.

's GRAVENHAGE den 18 December.

Laatstleden Dingsdag was er groot diner ten hove, waarbij al de ministers en de leden der beide kamers van de Staten-Generaal tegenwoordig waren.

— Heden avond is er, bij gelegenheid van den naamdag van Z. M. den Keizer van Rusland, groote soirée bij den gezant aldaar. Deze soirée zal vereerd worden door de tegenwoordigheid van HH. KK. HH. den Prins *van Oranje* en hoogstdeszelfs drie zonen, HH. KK. HH. Prins en Prinses *Frederik*, de ministers en verdere hooge staatsbeambten. Het hotel van genoemden gezant zal te dezer gelegenheid fraai verlicht zijn.

TWEEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Zitting van Vrijdag, den 19 December.

Het ontwerp van wet, betreffende eene herziening van den eersten titel van het eerste boek van het wetboek van koophandel, is met 51, dat is, met algemeene stemmen, aangenomen; het tweede, betreffende den tweeden titel, op gelijke wijze; het vierde (zijnde het derde, rakende den titel van vennootschappen, of maatschappijen van koophandel) nog niet aan de Kamer voorgedragen, doch zullende die voordragt, volgens het zeggen van Z. E. den minister van justitie, spoedig volgen) mede met algemeene stemmen; het vijfde, betreffende den vijfden titel, insgelijks.

Omtrent het zesde ontwerp, betreffende de wisselbrieven, zijn eenige bedenkingen in 't midden gebragt. — Hetzelve is met 47 tegen 4 stemmen aangenomen. Tegen hebben gestemd: de heeren *Luyben*, *Tromp*, *Beelaerts* en *van Reenen*.

Het zevende ontwerp, rakende de order-briefjes, assignatiën, kassiers-briefjes, enz. is, even als het achtste, betreffende de reclame in zaken van koophandel, met algemeene stemmen aangenomen.

De bijeenkomst is tot den volgenden dag gescheiden.

Zitting van Zaturdag den 20 December.

In de zitting der Tweede Kamer van de Staten-Generaal van heden heeft de eerste Kamer kennis gegeven, dat zij zich vereenigd heeft met de ontwerpen van wetten nopens de grondbelasting en nopens de beteugeling van onrust en kwaadwilligheid. Daarna heeft de centrale afdeeling verslag uitgebragt: 1. Over het ontwerp van wet, nopens de nationale militie voor het volgende jaar. Daaruit blijkt, dat vele leden zijn blijven aandringen op het ontslaan der nu met groot verlof te huis keerenden, ligtingen der miliciens van 1826 en 1827, alsmede op het verminderen van het contingent der ligting voor 1835. 2. Doet de centrale afdeeling verslag op de ontwerpen, tot vaststelling der begrooting van uitgaven en inkomsten voor het volgende jaar, benevens op het ontwerp tot aankoop en aflossing van schuld in 1835; vrij algemeen was de wensch geuit, om de begrooting van de koloniën op de algemeene begrooting te behouden, al was het bij memorie, iets, waaraan van Regeringswege is toegegeven. Voorts is een nieuw artikel in de voordragt van middelen gevoegd, aldus luidende: »Hetgene aan de middelen, in art. 4 opgenoemd, ontbreekt ter goedmaking van de bij de wet toegestane uitgaven, zal bij nadere wettelijke bepalingen worden aangevuld. Deze verslagen waren bereids gedrukt, en zouden heden worden rondgedeeld. De beraadslagingen over de voordragt omtrent de militie werden bepaald op Maandag aanstaande te 10 uren. De voorzitter sloeg voor, de beraadslagingen over de begrootingswetten te bepalen na den afloop van die op de militie. Hierover ontstond eene woordenwisseling, daar de heer *van Dam* meende, dat men het nog aanhangige voorstel van den heer *van Reenen* niet konde uitstellen tot na het budget, vermits na de behandeling daarvan de leden toch meest alle naar hunne haardsteden gingen. Eenige leden, onder anderen de heer *Hooft*, oordeelden het doelmatiger, dat eerst over de begrooting beraadslaagd wierd, daar toch de dienst niet moest lijden. Ten slotte ging men tot eene hoofdelijke stemming over, en werd met 33 der 49 aanwezige leden besloten, de overweging van het voorstel van den heer *van Reenen* tot na de weder bijeenkomst der Kamer in het voorjaar te verschuiven; 10 leden hadden voor eene dadelijke afdoening gestemd, en 4 zich buiten stemming gehouden.

De kommissie tot de verzoekschriften doet verslag:

Bij monde van den heer *Hooft*: 1. Op een verzoekschrift van ingezetenen van Appingedam, die verlangen het behoud van eene arrondissements Regtbank, als een noodzakelijk middel tot het behoud der bronnen van welvaart der stad; zij gronden zich op het bezit eener zoodanige regtbank sinds 1814. — Nederleggen van het verzoekschrift ter griffie en drukken van het verslag. 2. Op een' brief, onder het postmerk Hamburg aan de Kamer toegezonden, in de Fransche taal opgesteld, en geteekend door den kolonel *Gustaafson*. Deze beklaagt zich wegens persoonlijke beleedigingen, waaraan hij in 1832 in Holland is blootgesteld geweest, en over de nadeelen, welke hij, ten gevolge van een aldaar gevoerd regtsgeding, heeft geleden. Hij vraagt aan de Kamer vergoeding voor die schade.

De kommissie stelt voor dit verzoekschrift, dat geenerlei onderwerp behandelt, hetwelk bij de wetgevende magt te huis behoort, zal worden ter zijde gelegd. — Daartoe wordt besloten.

Bij monde van den heer *van der Gronden*: 1.) Op een verzoekschrift van Kassiers te Rotterdam, bezwaren inleverende tegen de ontwerpen van wet, houdende wijzigingen in het eerste boek van het wetboek van Koophandel. Alzoo dit stuk, gedrukt, en aan de leden rondgedeeld is, kan de kommissie zich onthouden, deswege een uitvoerig berigt te geven. Het stuk wordt, op haar voorstel, ter griffie nedergelegd. 2.) Op drie verzoekschriften uit Assen, van ambtenaren der regtbank en het stedelijk bestuur, die bezwaren aanvoeren daarover, dat Drenthe onder de regtsmagt van Groningen zal komen. Nederleggen ter griffie.

Bij monde van den heer *Star Busman*: 1.) Op een verzoekschrift van een gemeentebestuur uit Noord-Braband, bedenkingen behelzende, over het ontwerp nopens de regterlijke magt. 2.) Op dat van eigenaren van kleine woningen te Rotterdam, die zich over de personele belasting beklagen. Beide stukken zullen ter griffie worden nedergelegd. Daarna wordt de vergadering gescheiden tot Maandag aanstaande.

VLISSINGEN den 16 December.

Tijdingen, over Duitschland in België aangekomen, maken melding van de verlooving van H. K. H. de Prinses *Victoria* van Engeland, vermoedelijke Erfgename van den troon van Groot-Brittanje, met Z. K. H. Prins *Willem Alexander Frederik Constantijn Nicolaas Michael*, tweeden Zoon van Z. K. H. den Prins *van Oranje*. Dit huwelijks-verbond voorspelt eene gelukkige toekomst, en zal de oorzaak zijn van vriendschappelijke en innige betrekkingen tusschen de Nederlanden en Engeland, en, zoo dit mogelijk was, de magt en den luister van het Huis van Oranje, reeds door zoo vele titels aan het Koninklijke Huis van Brandenburg en het Keizerlijk geslacht der Czaars verbonden, verhoogen.

AANKOMST EN VERTREK VAN SCHEPEN.

Den 2 Dec. is kapit. *K. L. Spijkman*, met het kofschip *Agatha*, wegens tegenwind, te West Cowes binnengeloopen en den 10den wederom met gunstige wind van daar vertrokken, gedestineerd naar Suriname. Den 8sten is kapit. *J. J. de Boer*, met het kofschip *de Goede Hoop*, van Oudsoen vertrokken en den 18den het Vlie binnengekomen.

LIJST DER NEDERLANDSCHE SCHEPEN, WELKE DE SOND GEPASSEERD ZIJN.

Den 16 Dec. H. Pothoff, *Elisabeth* (Groningen), van Liebau naar Duinkerken, met hout.
H. J. Schuring, *Zwaantina* (Pekel-a), van Liebau naar Rouaan, met hout.
ELSENEUR den 16 Dec. De Wind N.W.

BERIGTEN OVER IJSLAND.

Een nieuwe reiziger deelt ons, behalve vele andere merkwaardigheden, het volgende mede over IJsland, 'twelk voorzeker door zijne inwoners niet minder belangrijk is, dan door zijne natuurtooneelen.

—— »In het schoolvertrek (het eenigste op het eiland) ontving ons de (Lutersche) Bisschop, die ons bij het examen had laten noodigen, in zijne volle staatsiekleeding. Verre de meeste leerlingen zijn voor den geestelijken stand bestemd. Ieder wordt eerst na de aflegging der belijdenis opgenomen. De school wordt jaarlijks van October tot Mei gehouden: de vier overige maanden zijn vrij wegens den arbeid op het veld, aan welken ieder IJslander zonder onderscheid van stand deel neemt. De scholieren blijven hoogstens zeven jaren op de school, leeren Latijn lezen en schrijven, een weinig Grieksch en Hebreeuwsch, de uitlegging des Bijbels, worden met de Deensche spraak bekend gemaakt, en ook met geschiedenis, rekenkunde en aardrijkskunde, en wanneer zij geestelijken willen worden, moeten zij ook van de kerkelijke geschiedenis weten. Enkelen van de ontslagenen bezoeken ook nog de scholen te Koppenhage: de overigen ontvangen geene verdere vorming. En niettegenstaande dit gering schoolonderwijs, dat ook nog maar aan weinigen ten deele valt, en trots het weinige verkeer, 't welk er wegens de groote afstanden der woningen onder de inwoners plaats vindt, is in IJsland veel beschaving. Maar juist de weinige omgang drijft de geestelijk opgewekte menschen in de diepte van hun inwendig leven. Zij zijn omgeven door groote wonderen en vreesselijke verschijningen in de schepping; de lange winteravonden binden hen aan hunne boekverzamelingen, waaraan zij zeer gehecht zijn, en de heerlijke uitzaaijing van vroegere tijden brengt nog schoone vruchten. — De predikant kan zich in niets boven zijne gemeente-leden onderscheiden, dan door meerdere kennis en deugd; want zijn uiterlijke toestand is armoedig: hij moet arbeiden, gelijk de geringste man. Hij is niet redenaar, maar zielzorger en herder, en voorstander der openbare opvoeding. Wil hij zijne waardigheid handhaven, zoo moet hij zich een innerlijk geestelijk aanzien bewaren. En dat doen de meesten. Over het geheel levert IJsland het bewijs, dat beschaving ook in de armste hutten, bij den grofsten arbeid en in de stilste eenzaamheid plaats kan hebben. Het onderwijs zijner kinderen maakt eene geregelde bezigheid van den gehuwden IJslander uit. Terwijl zijne hut geheel in sneeuw begraven ligt, en het rondom donker en woest is, slaat hij bij den schijn zijner olielamp een boek op, waarin hij voedsel voor den geest zijner kinderen vindt. Het is eene groote zeldzaamheid, dat een IJslander niet lezen kan. Ja, de geestelijke heeft het regt, een huwelijk te verhinderen, wanneer de bruid niet in het lezen geoefend is. In alle huizen zijn leesboeken, in IJsland geschreven en gedrukt, en meest van stichtelijken inhoud. Bij vele kerken zijn boekerijen, uit welke men leenen kan. Ook geeft men elkander zijne boeken wederkeerig ter lezing. Zoo algemeen als eene zekere beschaving over IJsland verbreid is, even uitstekende geleerden zijn er ook in dit land. Deze houden zich bezig met het onderzoek van den Bijbel en van oude IJslandsche schriften, de beide Edda's, het Landnamabok, en vele oude geschiedenissen, onder den naam van *Saga* bekend. Alle aanzienlijke IJslanders spreken Latijn, velen ook Deensch, weinigen Duitsch en Engelsch. Velen toonen nog nu, dat er voorheen groote Dichters, Skalden, onder hen geleefd hebben: want bij iedere gelegenheid leveren zij gedichten; doch de meesten worden niet gedrukt.

Wij keerden bij den prediker HIALTALIN in, die nu reeds 24 jaren te Saur-

is met een inkomen van 30 Rijksdaalders en land voor koeijen en scha- Uit twee huwelijken had hij 24 kinderen gekregen, van welke 13 leefden. huis zag er zindelijker uit, dan wel in IJsland het geval pleegt te zijn. Hei vertrek bevatte, behalve eene menigte boeken, ook eene kagchel, die in minder gewoon is, dan men wegens de koude zou denken. Wij onder- en ons veel met den waardigen man. Zijne gemeente is ongeveer acht in de lengte en vijf in de breedte uitgestrekt, en 200 zielen groot; 30 van zijn gehuwden. Hij houdt van zijne gemeente-leden een naauwkeurig ter. Over ieder is aangeteekend, waar hij woont, hoe oud hij is, in welke elijke betrekking hij leeft, waarmede hij zich bezig houdt, welke kundig- hij bezit, wanneer hij aan het Avondmaal is geweest en hoe hij zich ge- gt. Bij ieder huis staat er in opgegeven, welke boeken daarin zijn, en bij huis is deze lijst niet klein. In alle pastorijen worden soortgelijke sters gehouden. Over het geheel zijn de kerkelijke inrigtingen van IJsland veel omzigtigheid gemaakt: en zoo arm als de kerken en hare dienaren lijk schijnen, zoo rijk zijn zij inwendig aan waarachtige, duurzame ker- ke goederen. Sedert de Hervorming in 1551 zijn er omstreeks 800 gemeen- op het eiland; en daar deszelfs geheele bevolking nog geene 50,000 men- n bedraagt, blijven er nog geene 200 voor iedere gemeente. De geestelijken n onder proosten of dekens, van welke er 19 zijn. Het oppertoezigt over kerken heeft de Bisschop: hij waakt over het gedrag der geestelijken, ist in alle kerkelijke strijdigheden, wijdt de predikanten in en bestuurt de selijke opvoeding. Daartoe bereist hij telken jare enkele landstreken. Hij t 1800 Rijksd. inkomen, de predikanten van 5 tot 180 Rijksd. Behalve hebben zij eenige grondbezitting, krijgen vrije arbeiders vóór zekere dagen eenige toevallige bijdragen. Zelfs de beste pastorij is niet rijkelijk begiftigd. kandidaten helpen hunne bloedverwanten het brood verdienen door hooijen, chen en allen arbeid; en dezen zetten zij ook als predikanten voort. De dienstoefening wordt met veel uiterlijke waardigheid en met ware, innerlijke ting gehouden. Waren er niet vele kerken, dan konde niet ieder IJslander Zondag zijne kerkelijke stichting genieten. Nu er echter zoo vele kerken en het timmerhout eerst te scheep uit andere landen moet komen, zoo nen de kerken slechts armoedig zijn. De verzameling der IJslanders bij ne kerkhof is eenig in hare soort. Dikwijls liggen de kerken tusschen kale n, of bij ... of in andere vreeselijke streken. Daar zamelen zich Zondags deftig getooide boeren en boerinnen, die ieder nieuw komende met eenen kus begroeten. In de verte weiden de paarden, op ke zij gekomen zijn. De eene verheugt zich den ander' te zien: men opt allerlei gesprekken aan, tot de predikant verschijnt. Deze kust ook al- geeft zich ook met het kleinste kind af, en gaat dan als een trouwe herder t zijne kudde in de kerk."

DE PRUISSISCHE GENERAAL-MAJOOR
VAN LUTZOW.

Deze opperofficier, welke den 5 December j.l. te Berlijn is overleden, be- ort tot de voornaamste mannen, die, na de nederlaag van het Fransche leger Rusland, tot de bevrijding van Duitschland hebben medegewerkt. Als ma- or, riep hij de jongelingen te wapen, en rigtte een vrijkorps op, hetwelk in kerk te Rochau werd ingezegend. In April 1813 trok hij in Saksen, om in rug des vijands den kleinen oorlog te voeren, en den volksopstand te lei- n. Dit korps, sterk 4000 man, deed den Franschen veel kwaad. De daden dit vrijkorps heeft de geschiedenis geboekt, en deszelfs aandenken bij het geslacht is door *Körner*, die ook bij dat korps diende, bewaard geworden or zijn schoon lied: *Lutzows wilde Jagt*, waarop *Karl Maria von Weber* ne voortreffelijke volksmelodie heeft vervaardigd. Het ongeluk, hetwelk die dap- re schaar, door het overvallen van den Wurtembergschen generaal *Normann* (wel- e daarna in den Griekschen vrijheidsstrijd als Philhelleen zijn dood heeft gevonden), Kitzen, bij Leipzig, gedurende den wapenstilstand, trof, is bekend. — Het orps werd echter op nieuw opgerigt, en was, na den wapenstilstand, talrijker an vroeger. In afdeelingen gescheiden, streden deze wakkere zwarte jagers onderscheidene streken met veel geluk, en trokken mede door Holland naar rankrijk. Door hunnen moed en hunne dapperheid waren zij geacht en gevreesd, hun dappere aanvoerder werd tot tweemalen zwaar gewond. Na den af- op van den oorlog werd het korps wel ontbonden, doch tevens daaruit een egement gevormd, hetwelk, na de terugkomst van *Napoleon* van Elba, op den 6 Junij 1815, bij Ligny, dapper streed. De bevelhebber werd tot generaal- majoor benoemd, was met ridderorden van verscheidene Mogendheden ver- ierd, en werd door al zijne landgenooten geacht en geëerd; zijn stoffelijk verschot is dus ook den 10 December met buitengewone plegtigheid ter arde besteld. Van alle kanten uit de omstreken waren er naar Berlijn zamen- gevloeid, die in 1813 en 1814 met de jagers van Lutzow den strijd voor de vrij- heid van Duitschland gestreden hadden, en nu aan hunnen gewezen aanvoerder de laatste eer wilden bewijzen. Een onafzienbare trein volgde de lijkkoets; aan het hoofd daarvan bevonden zich Prins *Wilhelm van Pruissen*, broeder des Konings, de Prinsen *Wilhelm Karel* en *Albert*, zonen des Konings, Prins *Adelbert van Pruissen*, de minister van oorlog en een groot aantal officieren en burgerlijke beambten van hoogen rang. Aan het graf werd door den garni- zoensprediker *Ziehe* eene lijkrede uitgesproken, waarin hij den overleden' held gelukkig prees van thans verworven te hebben, wat bij den strijd de leus zijner dapperen was: „*Een vrij graf in een' vrijen bodem!*" De aanwezige prinsen wierpen zelven de eerste aarde op de kist.

GEBOORTE-, HUWELIJKS- EN STERFBERIGTEN.

*** Mijne geliefde Echtgenoote P. J. SIJPKENS beviel heden omstreeks 5 uren door Gods goedheid van eenen ZOON.

L. A. OFFERHAUS,
Predikant.

OOSTERWIERUM
den 16 December 1834.

*** Heden verloste van eenen welgeschapenen ZOON R. VAN DER WERFF, geliefde Echtgenoote van

G. P. DIK,
Orgel-, Forte-Piano en *Meubelmaker*,
in de Oude Boteringestraat.

GRONINGEN
den 20 December 1834.

*** Heden morgen verloste van eenen ZOON FROUKE D. VAN CALKER, geliefde Echtgenoote van

I. J. DE JONGE.

GRONINGEN
den 21 December 1834.

Dienende deze tot bijzondere kennisgeving.

*** Getrouwd:

R. E. STEENBERGEN VRIEMOEDT,
Onderwijzer te Kommerzijl,
en
A. VAN DIJK,
van *Vollenhoven*.

GRONINGEN den 21 December 1834.

*** Heden namiddag overleed mijn hartelijk geliefde Echtgenoot HERO HARBERTS REINNINCK, in den ouderdom van 65 jaren en 9 maanden, mij nalatende vier Kinderen, welke allen dit treurig verlies nog niet beseffen.

Met een bedroevend hart geef ik hiervan door deze kennis aan Vrienden en Bekenden.

ANJE J. KOLK,
Wedw. H. H. REINNINCK.

NIEUWOLDA
den 15 December 1834.

*** Heden overleed, tot onze innigste droefheid, ons geliefde jongste Zoontje ALBERTUS, in den ouderdom van cirka vier jaren.

C. KUITERT,
Goud- en Zilversmid.
J. KUITERT, geb. WOLTERS.

GRONINGEN
den 19 December 1834.

*** Na eene ziekte van ruim veertien dagen, behaagde het den God des heils, een einde aan het jeugdige leven van mijn jongste Zoontje ARNOLDUS WERNERIUS te maken; hij telde slechts drie jaren en elf maanden.

J. R. VAN DER VEER.
E. VAN DER VEER,
geb. IJTSEMA.

GRONINGEN
den 20 December 1834.

*** GRONINGEN den 21 December 1834. Heden namiddag te half drie overleed alhier, in den ouderdom van ruim 74 jaren, Mejufvrouw ELISABETH DIJKEMA, Wedw. van S. GELSEMA, na eene kortstondige, doch hevige ziekte van tien dagen.

P.S. Vrienden en Bekenden gelieven deze zoo wel voor algemeene als bijzondere kennisgeving aan te nemen.

*** Heden overleed tot mijne groote droefheid mijne veel geliefde Echtgenoote CATHARINA MARIA MONICA WARREN, na eene ziekte van 14 dagen, in den jeugdigen ouderdom van 29 jaren en 3 maanden, waarvan wij elf in een' genoegelijken echt hebben doorgebragt, mij nalatende twee kindertjes, te jong om hun groot verlies te betreuren.

Deze diene tot algemeene kennisgeving.

W. H. VAN WAAN,
Hoeden- en Pettenmaker bij de A-Kerk.

GRONINGEN
den 1 December 1834.

*** Bij J. OOMKENS wordt heden uitgegeven:

I. ALMANAK TER BEVORDERING VAN KENNIS EN GOEDEN SMAAK voor het jaar 1835; achtste Jaargang, door het Departement *Leens*, met eene Plaat, à 35 Cents.

II. KANTOOR PLAK-ALMANAK voor 1835, à 30 Cents.

De ADVOKATEN en KOOPMANS ALMANAK (als weleer) verschijnen de volgende week.

*** Op heden wordt bij R. J. SCHIERBEEK uitgegeven:

ALMANAK DER MAATSCHAPPIJ
TOT NUT VAN 'T ALGEMEEN,
VAN HET DEPARTEMENT *GRONINGEN*, voor 1835.

*** Heden wordt uitgegeven: GODS LIEFDE GEOPENBAARD IN HET PARADIJS, *bevestigd in de dagen van het Zalig Evangelie*, door de Wedw. DE GROOT, te *Groningen*; bij haar zelve te bekomen; de prijs is 40 Centen.

EXTRACT.

Ten verzoeke van Mejufvrouw MARIA DE BOER, zonder beroep, Echtgenoote van HARM KLAASSENS BOLT, voorheen Kastelein, nu zonder beroep, wonende te *Groningen*, hiertoe geautoriseerd bij appointement van den Heer President der Regtbank van Eersten Aanleg, zitting houdende te *Groningen*, is, bij behoorlijk geregistreerd Exploit van den negentienden December achttienhonderd vierendertig, een eisch ingesteld tot scheiding van Goederen, en daarbij verklaard, dat Mr. ANTONIUS MODDERMAN, Procureur bij opgemelde Regtbank, wonende te *Groningen*, ten dezen voor de Eischeresse zal occuperen.

Voor Extract Conform:
(*get.*) *Mr.* A. MODDERMAN,
Procureur.

*** Degene, welke op den 1 December j.l. aan het Kantoor van het *Veer* op *de Lemmer* heeft bezorgd eene PIJPMAND, geadresseerd aan eenen M. SMITTEL, te *Amsterdam*, wordt door deze opgeroepen, om zich ten spoedigste te vervoegen bij den KOMMISSARIS van dat *Veer*, te *Groningen*.

*** Al degene, die KREDIET verleent aan BOUWKTJE VAN AKEN, Vroedvrouw, wonende te *Dragten*, Provincie *Friesland*, gedenkt de ondergeteekende geene uitbetaling te doen.

HINDRIK NAGEL.

*** Ten overstaan van Mr. J. W. QUINTUS, openbaar Notaris, residerende te *Groningen*, zullen, op Woensdag, den 24 December 1834, des avonds te 7 uren, ten Huize van S. OLTKAMP, aan de Groote Markt, te *Groningen*, publiek worden verkocht:

I. Eene groote en net doortimmerde KOOPMANS BEHUIZING, alwaar de *BRUINVISCH* uithangt, staande Oostzijde in de Oude Ebbingestraat, te *Groningen*, geteekend letter L no. 106 V, met een ruim PAKHUIS daar achter en eenen vrijen Uitgang in eenen mandeeligen Gang naar het Loopende Diep, wordende door R. H. DINKELA bewoond. II. Eene groote, hecht-sterke en tot velerhande Affaires geschikte BEHUIZING met een BLEEKVELD er achter, geteekend letter W no. 15 V, staande Oostzijde in de Harderingestraat, te *Groningen*, door de Weduwe W. MEIJER in eigendom bewoond. III. Eene groote BEHUIZING met eenen TUIN en een BLEEKVELD er achter, geteekend letter G no. 20 V, staande en gelegen Westzijde in de Nieuwe Boteringestraat, te *Groningen*, door den Schoolonderwijzer P. H SUIDINGH bewoond. — Om de beide laatste Percelen op den 1 Mei 1835 te aanvaarden, edoch no. 1 drie weken na den finalen Toeslag.

De Goederen zullen des daags vóór en op den verkoopdag, des morgens van 9–12 en des namiddags van 2–4 uren, te bezien zijn.

*** Ten overstaan van Mr. J. W. QUINTUS, openbaar Notaris, residerende te *Groningen*, zullen, op Donderdag, den 8 Januarij 1835, des avonds te 7 uren, ten Huize van Mejufvrouw de Weduwe BONTEKOE, in de *Unie*, aan de Groote Markt aldaar, publiek worden verkocht:

I. Eene groote, van ouds gerenomeerde en thans nog neringrijke KOOPMANS BEHUIZING, hebbende eene BOVENWONING met vrijen Opgang, en een' WOONKELDER, welke ieder afzonderlijk worden verhuurd, met eene opene PLAATS en een TUINTJE er achter en een BLEEKVELD ter zijden, staande en gelegen Zuidzijde aan de Vischmarkt, digt bij het Koudegat, geteekend letter V no. 9 V, door Mejuffers SLEUTELAAR bewoond. II. Eene groote BEHUIZING met eene opene PLAATS en een BLEEKVELD er achter, geteekend letter X no. 245 V, staande Westzijde in de Folkingestraat, door den Kleermaker SMIT bewoond. III. Eene aanzienlijke, groote KOOPMANS BEHUIZING, staande Noordzijde in de Zwanenstraat, geteekend letter C no. 165 V, door J. CROESE in eigendom bezeten. IV. Eene nieuws doortimmerde KOOPMANS BEHUIZING, zijnde thans eene neringrijke *BOEKWEITMAALDERIJ*, staande Zuidzijde in de Steentilstraat, geteekend letter P no. 8 V, wordende door H. WOLDENDORP en Vrouw in eigendom bewoond. V. Eene WOONKAMER, staande in den Smakkersgang, aan het Schuitendiep, op eigen' grond, geteekend letter N no. 198. VI. Eene WOONKAMER, staande ten Westen op de 2de Drift van den Heerepoortenboog, geteekend letter Q no. 196, doende jaarlijks tot grondpacht 45 Cents.

Voorts, ten overstaan van het VREDEGEREGT:

VII. Eene groote BEHUIZING, zijnde eene sedert onheugelijke jaren neringrijke *VLEESCHHOUWERIJ*, staande op vrij eigen' grond, Westzijde in de Nieuwe Ebbingestraat, op den hoek van de Marktstraat, geteekend letter H no. 114 V, wordende door den Vleeschhouwer C. NIEHOF en gedeeltelijk door den Zadelmaker D. DE JAGER bewoond. VIII. Eene STALLING, staande in de Wipstraat, ongeletterd en ongenommerd. Om alle Percelen op den 1 Mei 1835 te aanvaarden. — Over de beide eerste Percelen kan ¾ van den Koopprijs en over no. 4 *f* 2000—00, naar 5 pCt. Interest 's jaars, blijven uitstaan. Gemelde Goederen kunnen daags vóór en op den verkoopdag, telkens des namiddags van 2 tot 4 uren, worden bezigtigd.

*** Mr. E. J. OFFERHAUS, Advokaat en Notaris, ter residentie van *Groningen*, gedenkt, op Dingsdag, den 30 December 1834, des avonds te 7 uren, ten Huize van den Kastelein J. EEKHOFF, Tz., aan de Groote Markt, publiek te verkoopen:

I. Eene welbeklante en zeer ter nering staande BEHUIZING, zijnde eene *BROODBAKKERIJ*, Zuidzijde in den Karolieweg, wordende door J. SCHOLTENS bewoond, T 57 V en rood E 142.

II. Eene ruime WONING, staande Westzijde in den Breeden gang, aan het Schuitendiep, wordende door G. DE LEEUW bewoond, N 154 V en rood P 185.

III. Eene DITO, naast het voorgaande perceel, wordende door de Wedw. COLLÉ bewoond, N 155 V en rood P 186.

Over perceel 1 kunnen *f* 1600, naar 5 pCt. interest, blijven uitstaan.

Gemelde Goederen kunnen des daags vóór en op den dag van Verkoop, des namiddags van 2–4 uren, worden bezien. Alles om op den 1 Mei 1835 te aanvaarden.

Mr. E. J. OFFERHAUS, *Advokaat* en *Notaris.*

*** Mr. E. VAN EERDE, Advokaat en Notaris, residerende te *Groningen*, gedenkt, op Dingsdag, den 6 Januarij 1835, des avonds te 7 uren, ten Huize van den Kastelein H. VAN DER LAAN, aan de Groote Markt, te *Groningen*, publiek te verkoopen,

Ten overstaan van het VREDEGEREGT van de 1ste en 2de Kantons *Groningen*:

I. Eene aanzienlijke KOOPMANS BEHUIZING met PAKHUIS en KORENZOLDERS, staande en gelegen aan het Damsterdiep, te *Groningen*, Noordzijde, geteekend letter O no. 113 V, roode letter P no. 382, door wijlen den Heer R. MULDER en Mejufvrouw in eigendom bewoond geweest.

II. Eene aanzienlijke KOOPMANS BEHUIZING, zijnde een *KRUIDENIERSWINKEL*, met eenen TUIN, staande en gelegen aan de Noordzijde in de Brugstraat, te *Groningen*, benevens een PAKHUIS, uitkomende in een' mandeeligen Gang aan Der-A, geteekend letter B no. 12 V, roode letter H no. 110, wordende door Mejufvrouw de Weduwe H. KUIPERS in eigendom bezeten.

Voorts:

III. Eene aanzienlijke HEEREN BEHUIZING, staande en gelegen Oostzijde op den hoek in de Nieuwe Ebbingestraat, te *Groningen*, geteekend letter H no. 192 V, roode letter O no. 47.

IV. Eenen welaangelegden TUIN met ZOMERHUIS, gelegen in de Bloemstraat, te *Groningen*, op vrij eigen' grond, geteekend letters E E no. 12 V.

Alles in eigendom toebehoorende aan Mejufvrouw de Weduwe wijlen den Heer J. H. BLAUPOT, te *Groningen*.

V. Eene VROUWEN ZITPLAATS in de Martini Kerk, te *Groningen*, zijnde de tweede Plaats van het Middelpad, in de Beschotene Banken, in het Vak ten Noordoosten van den Predikstoel, geteekend no. 174

VI. Eene VROUWEN ZITPLAATS in de A-Kerk, te *Groningen*, geteekend no. 510, de derde Plaats in de Bank letter R, aan den Noordwester Pilaar, tegenover den Predikstoel.

Over Perceel no. 3 kan eene som van *f* 5000—00, naar 5 pCt. in het jaar, blijven staan.

Om de drie eerste Percelen op den 1 Mei 1835; Perceel no. 4 op Gregorie 1835, en de Percelen no. 5 en 6 óf dadelijk na den toeslag óf op den 1 Mei 1835 te aanvaarden.

De Percelen 1, 3, 4, 5 en 6 kunnen op den dag van Verkoop, des voormiddags van 10—12 en des namiddags van 2—4 uren, doch Perceel no. 2 des namiddags van 2—4 uren, bezigtigd worden, en de Veilconditiën, benevens de Eigendomsbewijzen liggen op de gewone plaatsen ter lezing.

Mr. E. VAN EERDE,

[illegible] *Advokaat en Notaris.*

*** Mr. HERMAN TRIP, openbaar Notaris, residerende te *Groningen*, is voornemens op Maandag, den 12 Januarij 1835, des avonds te 7 uren, ten Huize van R. J. TIDDENS, in *het Huis de Beurs*, aan de Vischmarkt, te *Groningen*, publiek te koop te presenteren:

I. Eene hecht-sterke en net doortimmerde BEHUIZING, gemerkt letter C no. 187 V, met eenen TUIN er achter en medeeligen Gang ter zijde, voorts met eene BOVENWONING met vrijen Opgang en Woonkelder, welke beide apart worden verhuurd, staande en gelegen op eigen' grond, aan de Noordzijde van de Vischmarkt, te *Groningen*, waarin sedert onheugelijke jaren en nog met het beste succes de *Wolkammers Affaire* wordt uitgeoefend, in eigendom toebehoorende aan Mejufvrouw de Wedw. J. J. REIGERSBERG. Om dezelve op den 1 Mei 1835 te aanvaarden.

Hierover kan *f* 4000 — 00 van den Koopschat, naar 5 pCt. jaarlijks, blijven staan.

II. Eene hecht-sterke ruime KOOPMANS BEHUIZING, gemerkt letter O no. 60 V, met een PAKHUIS er achter en 2 ruime GRAANZOLDERS er boven, staande op eigen' grond aan de Oostzijde van het Schuitendiep, tusschen de Steentil- en Poelpoortenbogen, op den hoek van den Pluimersgang, te *Groningen*, bevorens bewoond door den Koopman ANTONI KLAASSENS, doch thans door den Schoolhouder N. BLOKBERGEN bewoond en gebruikt wordende, met uitzondering van de 2 Graanzolders, welke apart zijn verhuurd, toebehoorende aan den Heer J. WITKOP, Lzn. Om dezelve op den 1 Mei 1835 te aanvaarden.

Hierover kan de laatste helft van den Koopschat, naar 5 pCt. rente in het jaar, blijven uitstaan.

Gemelde Goederen kunnen des Zaturdags bevorens en op den dag van Verkoop, des morgens van 10 tot 12 uren, worden bezigtigd en de Conditiën van dezen Verkoop zullen, drie dagen bevorens, ten Huize van Verkoop en, met de Bewijzen van Eigendom, ten Kantore van mij Notaris ter lezing liggen.

Mr. H. TRIP, *Notaris en Procureur.*

LEEST HIER!

Op Woensdag, den vierentwintigsten December 1834, aanvang nemende te 10 uren voor den middag, zal, aan het Magazijn der 8ste Afdeeling Infanterie, aan het Nieuwe Kerkhof, te *Groningen*, door eenen bevoegden BEAMBTE, tegen gereed Geld, openbaar worden verkocht: eene zeer aanzienlijke partij GEDRAGENE KLEEDINGSTUKKEN, als: KAPOTJASSEN, PANTALONS, MOUWVESTEN en hetgene verder ter verkoop zal worden aangeboden.

*** Mr. J. D. TRESLING, openbaar Notaris, residerende te *Slochteren*, gedenkt, ten verzoeke van de Weduwe en Erven van wijlen WILLEM GEERTS TEPPER en ten overstaan van het VREDEGEREGT van het Kanton *Appingedam*, publiek te veilen en te verkoopen:

I. Eene BOEREN BEHUIZING en SCHUUR, geteekend no. 88, met 10 Bunders, 92 Roeden, 20 Ellen EIGEN LAND, staande en gelegen te *Kolham*.

II. 6 Bunders, 99 Roeden, 50 Ellen WEIDELAND, mede aldaar.

III. 4 Bunders, 78 Roeden, 80 Ellen BOUW- en WEIDELAND, mede aldaar.

IV. 7 Bunders, 86 Roeden, 40 Ellen HOOILAND, gelegen in drie stukken, mede aldaar.

Deze Verkoop zal plaats hebben op Maandag, den 29 December 1834, des voormiddags te 10 uren, ten huize van den Kastelein EPPE MULDER, te *Kolham*.

Mr. J. D. TRESLING.

VERKOOPING van een' GEBORGEN
BRIKS-INVENTARIS,
te *DELFZIJL*.

Kapitein M. H. LANGE, gevoerd hebbende het op de Boschplaat, in de nabijheid van het Eiland *Rottumeroog*, gestrande PRUISSISCHE BRIKSCHIP *CLEMENTINE*, van *Stettin* naar *Bordeaux* bestemd, door deszelfs Commissionnair, den Heer P. J. VOS, te *Delfzijl*, geadsisteerd, zal, op Maandag, den 29 December 1834, ten overstaan van Mr. S. REIJNDERS, openbaar Notaris, residerende te *Appingedam*, bij de Werf *de Goede Verwachting*, nabij *Delfzijl*, bij Kavelingen, publiek, om gereed Geld, doen Verkoopen:

Een' geheelen BRIKS-INVENTARIS,

bestaande in:

I. Drie zware ANKERTOUWEN van 10, 12 en 14 Duimen en 60, 80 en 100 Vademen lengte, gedeeltelijk in einden gekapt.

II. Eene PAARDELIJN, een KABELTOUW en eene JAAGLIJN van 4, 5 en 6 Duimen zwaarte en 90 en 100 Vademen lengte.

III. Eene ANKERKETTING van 1 Duim en 25 Vademen lengte, en al het verder TOUWWERK van STAAND en LOOPEND WANT.

IV. Drie ANKERS met IJZEREN en HOUTEN STOKKEN.

V. Twintig stuks ZEILEN, in soorten.

VI. De SCHEEPS-SLOEP en BOOT met de ZEILEN, WATER- en VLEESCHVATEN, KOKS- en andere SCHEEPSGEREEDSCHAPPEN en al hetgene van voorschreven' Inventaris verder gepresenteerd zal worden.

Zullende, uit hoofde van de veelvuldige Nommers, des voormiddags precies te half elf met dezen Verkoop worden begonnen.

*** Mr. C. HARTMAN BUSMANN, Notaris te *Sappemeer*, zal, op Woensdag, den 7 Januarij 1835, des avonds te 5 uren, in het Gemeentehuis, aldaar, publiek te Koop presenteren:

Eene BEHUIZING, SCHUUR en een TUIN met eene daarachter gelegene Plaats LAND, groot 4½ Bunders, staande en gelegen in de *Burger-Compagnie*, Westzijde, onder *Veendam*, in eigendom toebehoorende aan de Erven van HINDRIK GERRITS TEN CATE en Vrouw, wordende bewoond en gebruikt door FREERK H. TEN CATE. — ¾ van den Koopschat kan, naar 5 pCt., bij provisie er over blijven uitstaan.

Mr. C. HARTMAN BUSMANN.

*** Mr. A. J. VAN ROIJEN, Notaris te *Onderdendam*, zal, ten overstaan van het VREDEGEREGT, op Donderdag, den 8 Januarij 1835, des morgens te elf uren, ten Huize van den Kastelein S. BERGHUIS, te *Zandeweer*, bij Strijkgeld presenteren te verkoopen: Eene ruime BOEREN BEHUIZING, VRIESCHE SCHUUR, no. 33, afzonderlijke HUT en STOOKHUT, met de VASTE BEKLEMMING van 28 Bunders, 50 Roeden *Land*, gelegen te *Startenhuizen*, doende des jaars op Midwinter tot vaste huur *f* 213—00; toebehoorende aan JAN A. BOTTEMA aldaar en zijne minderjarige Kinderen.

Mr. A. J. VAN ROIJEN.

*** De Erfgenamen van wijlen den Heer A. E. STHEEMAN zijn voornemens, publiek ter Verkoop te presenteren:

I. Eene aanzienlijke BOEREN BEHUIZING met de VASTE en ALTIJDDURENDE BEKLEMMING van 50¾ Bunders kostelijk *Kleiland*, te zamen tot jaarlijksche huur zullende doen de som van *f* 674—00.

II. Den EIGENDOM van 10 Bunders, in bovengemeld Perceel begrepen, zullende tot huur doen *f* 140—00 jaarlijks.

III. Een aanzienlijk TIGCHELWERK met 11½ Bunders KLEILAND, geheel igen, staande en gelegen aan het Zijldiep.

IV. De VASTE BEKLEMMING van 20 Bunders *Kleiland*, op den *Ouden Dijk*, bij Percelen.

V. Den EIGENDOM daarvan, zullende jaarlijks tot huur doen *f* 14—00 per Bunder.

VI. Een' en een' halven Bunder EIGEN LAND, bij de *Scheemder Klapbrug*.

VII. Drie onderscheidene HUIZEN met TUINEN; alles staande en gelegen te *Scheemda* en *Eexta*.

Deze Verkoop zal zijn op Woensdag, den 14 Januarij 1835, des namiddags te 2 uren, ten Huize van B. BUZEMAN, Logementhouder te *Scheemda*, alwaar de Conditiën in tijds ter lezing zullen liggen.

*** Op nader te bepalen tijd, in de maand Januarij aanstaande, ge[…] ken Mrs. S. REIJNDERS en M. P. WENNIGER, Notarissen, te Ver[…] pen:

I. Eene groote BOEREN BEHUIZING en SCHUUR met het REGT [der] VASTE BEKLEMMING van ruim 32 Bunders *Groen-* en *Bouwland*, geleg[en in] de *Bouwerschap*, onder *Ten Boer*; zullende tot jaarlijksche huur doen *f* 140—[00].

II. Den EIGENDOM van het voorgaande Perceel.

III. Eene nieuws gebouwde BOEREN BEHUIZING en SCHUUR met [het] REGT der BEKLEMMING van ongeveer 24 Bunders *Groen-* en *Bouwl*[*and*], gelegen aan den *Waschhuisterweg*, onder *Ten Boer*, doende tot huur, wat [be]treft ongeveer 2 Bunders, *f* 4—00, en zullende de overige 22 Bun[ders] tot jaarlijksche huur doen *f* 44—00.

IV. Den EIGENDOM van 22 Bunders van het voorgaande Perceel, doe[nde] tot huur *f* 44—00.

V. Eene nieuws vertimmerde BEHUIZING en SCHUUR met ongeve[er …] Bunders en 80 Roeden LAND, staande en gelegen bij de *Boltklap*, aan [het] Damsterdiep, onder *Ten Boer*.

VI. Het REGT der VASTE BEKLEMMING van ongeveer 9 Bunders *La*[*nd*], gelegen te *St. Annen*, onder *Ten Boer*, zullende tot jaarlijksche huur d[oen] *f* 45—00.

VII. Den EIGENDOM van het voorgaande Perceel.

VIII. Het REGT van het GRASGEWAS en den TOL op den Weg [van] *St. Annen* naar *Bedum*.

IX. 3/32 AANDEELEN in het KOFSCHIP *STAD EN LANDE*, beva[aren] wordende door Kapitein T. D. LEEUW.

Alles behoorende tot de Nalatenschap van wijlen den Heer H. DE BOER, leven Burgemeester te *Ten Boer*.

Nog zal alsdan worden te Koop gepresenteerd:

1°. Het REGT der VASTE BEKLEMMING van ongeveer 4 Bunders *La*[*nd*], gelegen aan het Damsterdiep, bij de *Boltklap*, Westzijde, onder *Te*[*n*] *Boer*, zullende des jaars tot vaste huur doen *f* 30—00.

2°. Den EIGENDOM van het voorgaande Perceel.

VERKOOPING voor het NIEUWE BOELHUIS.

Op MAANDAG, DINGSDAG en WOENSDAG, den 29, 30 [en] 31 December 1834, zal, voor het NIEUWE BOELHUIS, in de Zwaan[e]straat, worden verkocht: Eene aanzienlijke partij beste HUISMEUBELEN, bestaande in uitmuntende KABINETTEN, SECRETAIRE, CHIFFONIERE, UITTREK- en andere TAFELS, STOELEN, SPIEGELS, SCHILDERIJEN, onderscheidene fraaije KOLOM- en andere KAGCHELS, best BEDDEGOED; verder eene partij zoo goed als Nieuwe WOLLEN en JAPONSCHE DEKENS, DOEKEN, LINNENS en BONTEN, allerhande MANS en VROUWE LIJFSTOEBEHOORENS, diverse IJZERWAREN, allerbest DROOG EKKE[R] SPEK en veel meer andere GOEDEREN. Alles te bezien des Zaturdags bevorens, des voor- en namiddags van 10 tot 12 en van 2 tot 4 uren.

UIT DE HAND TE KOOP:

Eene HEEREN BEHUIZING, voorzien van drie Beneden- en vier Bovenkamers, benevens twee Keukens en een STAL met een TUINTJE er achter. N[a]der te bevragen bij den DRUKKER DEZER.

UIT DE HAND TE KOOP:

Een HUIS, waarin drie Benedenkamers, eene Bovenkamer, eene open Plaats en een Bleekveld, waarop eene Zomerkeuken, verder een Put en Regenbak, staande en gelegen in de Pelsterstraat, lett. V no. 191 zwart.

Te bevragen bij H. POTHOFF, Hz., in de Heerestraat, te *Groningen*.

UIT DE HAND TE KOOP:

Eene TOUWSLAGERSBAAN, staande op den Wal bij de Oosterpoort, zijnde ook zeer geschikt tot eene BERGPLAATS of tot eenig ander Bedrijf.

Te bevragen bij Kapit. HOOGHOUT, aan de Noorderhaven.

UIT DE HAND TE KOOP:

Eene rojale BEHUIZING, no. 57, met eene SCHUUR en eenen TUIN achter dezelve, staande en gelegen in de Wittevrouwenstraat, te *Winschoten*, waarin thans eene *BAKKERIJ* en een *KRUIDENIERSWINKEL* met goed succes worden uitgeoefend. Iemand hierop reflecterende, vervoege zich bij

K. VAN DER VEEN,

te *Winschoten*.

UIT DE HAND TE KOOP:

eene rojale HEEREN BEHUIZING met TUIN en TUINHUIS er achter, staande in eene der voornaamste Straten dezer Stad, waarin 4 Beneden- en Bovenkamers met een Kabinetje zijn, alsmede Keuken, Kelder en verdere Commoditeiten, benevens KOETSHUIS en STALLING voor Paarden; te bevragen bij den DRUKKER DEZER.

***

OP VOORDEELIGE CONDITIËN

UIT DE HAND TE KOOP:

Een HUIS, staande te *Nieuwe Schans*, in de Achterstraat, no. 122, thans bewoond door den Koopman H. P. REPIATER, alsmede een Stuk GROND, genaamd *DE OUDE MISSINGSTEDEN*, Zuidzijde langs den Weg van de zoogenaamde *Zwijnezijl* naar de *Nieuwe Schans*. Nader onderrigt bij den DRUKKER DEZER. Brieven franco, onder de letters *F P.*

UIT DE HAND TE KOOP:

Een, voor het debiet welgelegen HOUTSTEK, bij den Apoortenboog, om, des verkiezende, met Januarij te aanvaarden; te bevragen bij den EIGENAAR, aan Der-A.

UIT DE HAND TE HUUR:

Eene HEEREN BEHUIZING, voorzien van drie Beneden- en twee Bovenkamers, Keuken en Kelder, staande in den Karolieweg. Nader te bevragen bij VAN INDEN, Mr. Timmerman in de Heerestraat, te *Groningen*.

UIT DE HAND TE KOOP:

Een HUISORGEL in MAHONIEHOUTEN KAST. Te bevragen bij den DRUKKER DEZER.

NB. Koopman OELKER is alhier gearriveerd met eene partij beste SAKSISCHE KANARIEVOGELS, zingende zoo goed bij Kaars- als bij Daglicht. Is gelogeerd bij den Kastelein NIENHUIS, in de Gelkingestraat.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN, *op de Beurs te AMSTERDAM*, *den* 20 *Dec.*

	l. k.	h. k.	te 4½ u.		l. k.	h. k.	te 4½ u.
Nederl., Werk. Sch. 2½ pc.	53 13/16 a	53 7/8	13/16 a 7/8	*R.*, Obl. *Hope* 1798, 1816 5 pc.	103	a 103 1/8	
Nieuwe dito 5	— 99 3/4	- 99 13/16	99 3/4	dito 1828 en 1829 . . . 5	— 103 5/8	- 103 3/4	
Uitgestelde dito	— 1 3/16	-		Cert. b. dito 183[…] en 1833 5	— 98 1/8	-	
Kansbilj. van dito . . . *f*	23 3/4	-		Obl. te Londen 5	—	-	
Amortisatie-Syndic. 4½ pc.	92 1/4	- 92 5/16	92 1/4	Cert. te Hamburg . . . 5	—	-	
dito dito 3½	— 75 3/8	- 75 5/8	75 1/2	Inschrijv. in Assig. . . 6	— 67 3/16	-	
Schatkistbiljetten . . 6	—	-		Certif. v. dito 6	— 67 5/8	-	
Oorlogslasten 5	—	-		*Polen*, Aand. m. Lot. fl. 100 *f*	122 1/2	-	
Leening 1818 . . . 6	—	-		*Pruissen*, Dito dito R. 50	109	-	
Handel-Maatschappij 4½	— 102 3/4	-		Neg. Londen 1830 . . 4 pc.		-	
Fr., Ins. op 't Grootb. 5	— 78	-		*Oostenr.*, Dito dito *f* 100 *f*		-	
Fransche Wissel 57 3/8.	—	-		Dito dito *f* 250. 4 pc. . . *f*		-	
Engeland, dito . . . 3	—	-		Metalliek . . . . 5 pc.		-	
Sp., Perp. R. Em. Ams. 5	— 43 1/16	- 43 1/4	43 1/8	Dito te Lond. gen. . 5	—	-	
Dito dito a *f* 1000. 3	— 26 9/16	- 26 5/8	26 5/8	Dito 2½	—	-	
Certific. bij *Bey & Co.* 4 .	—	-		Ween. B. b. *Goll & C.* 5	—	-	
Fransche Uitgest. . .	— 14 5/8	- 14 7/8	14 3/4	Dito 4	—	-	
Cortes Bons te Lond. 5	— 40 3/8	- 40 3/4	40 3/4, 5/8	Cert. Stadsb. bij dito 2½	—	-	
Engelsche Uitgestelde	—	-		Weener Bank-Actien 5	—	-	
Nap., Cert. b. *L. & B.* 5	—	-		N. Weener Aandeelen *f*	—	-	
Dito b. *Falconn. & C.* 5	—	-		*Den.*, Neg. te Lond. 3	—	-	
Leen. te L. b. *Roths.* 5	— 97	-		*Braz.*, Dito bij Roth. 5	—	-	

(*Na de Beurs.*) De beurs was heden volkomen stationnair en de omzettingen over het algemeen, zoo in binnenlandsche als vreemde fondsen, waren zeer beperkt. Hollandsche, Russische en Oostenrijksche effekten hebben zich volkomen op hunne hoogte van gisteren gesouteneerd. Van Spaansche waren alleen Cortes-Oblig. en Cortes-Coupons tot iets hoogere koersen te plaatsen. De overige prijshoudende.

Koers van het Geld: Beleening 3 pCt. Prolongatie 3¾ a 4 pCt. Wissel-Disconto 2 pCt.

Brazil. van 100 p. st. 78⅞, ½; Columb. 2de leening van 100 p. st. 21¼; Cortes van 510 p. st. 40½, ¾, 7/16; Coup. 25⅛, ⅜, ¼; Don *Carlos* 10.

Laatste prijzen, te 5 uren: Integr. 2½ pCt. 53 13/16 a ⅞; Holl. pCt. 99¾; Kansbilj. *f* 23 13/16 a ¾; Perpet. 5 pCt. 43 1/16; Dito 3 pCt. 26 9/16 a ⅝; Cortes van 510 p. st. 40 11/16; Dito Coupons 25¼ a ⅜.

Van den 21sten. EFFEKTEN-SOCIETEIT. (*Te half vijf.*) Holl. Integr. 53⅞. Kansb. *f* 23¾ a 13/16. Sp. Perpet. 5 pCt. 43 13/16, ⅞, 15/16. Dito 3 pCt. 27, 27⅛, 3/16. Fransche Uitgest. 15¼, ⅛, 15. Cortes 41¾, ⅞, ½. Dito Coup. 25¾, 26, 25⅞. Russen van 1828 en 1829 103¾.

Onze 2½ pCts. Werkelijke Schuld hebben zich, ten gevolge der betere koersen van de Londensche beurs van j.l. Donderdag, bij eenigen handel, iets in prijs verbeterd.

Alle Spaansche fondsen gevoelig hooger, voornamelijk Cortes-Oblig., die bij tamelijk levendigen omzet ruim 1 pCt. hooger dan gisteren bleven.

Te *Groningen*, ter Boekdrukkerij van C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA, in de Oude Boteringestraat. (Met *autorisatie*.)

NOTIFICATIE.

BURGEMEESTER EN WETHOUDEREN der Stad *Groningen* brengen ter kennis van de Ingezetenen, dat de Raad, ten gevolge van Zijner Majesteits besluiten van den 9 Maart 1832, no. 24, en den 3 December 1833, no. 100, waarbij dezelve is gemagtigd een' omslag uit te schrijven tot vinding der benoodigde sommen voor de rentebetaling en aflossing der Negotiatiën van 1832 en 1833, ter *f* 55,000;

Bij resolutie van den 13 dezer heeft gearresteerd en executoir verklaard het kohier voor den gemelden omslag over het jaar 1834, welke, overeenkomstig de voorschrevene Koninklijke besluiten, is gegrond op den eersten grondslag van de Rijksbelasting op het Personeel (de Huurwaarde) en voorts berekend en uitgetrokken ten bedrage van $\frac{11}{20}$ gedeelten van den Rijks aanslag in genoemden eersten grondslag. — Zullende de biljetten van dezen omslag eerstdaags aan de huizen der belastingschuldigen worden rondgebragt, om door dezelven ten Kantore van den Ontvanger der Stedelijke Belastingen, in twee termijnen, telkens de helft, te worden voldaan, te weten: den *eersten* termijn vóór den laatsten Februarij aanstaande en den *tweeden* vóór den laatsten April eerstkomende; terwijl degenen, die wegens hunnen omslag vermeenen te kunnen reclameren, zich vóór het einde der maand Januarij schriftelijk aan Burgemeester en Wethouderen zullen kunnen adresseren.

En opdat deze kome ter kennis van een' ieder', zal dezelve in de *Groninger Courant* worden geplaatst en voorts aangeslagen.

Gedaan in het Raadhuis te *Groningen*, den 15 December 1834.

Burgemeester en Wethouderen: **J. F. VAN IDDEKINGE.**

De Secretaris bij het Bestuur der Stad Groningen: J. H. M. HORA SICCAMA.

PUBLICATIE.

BURGEMEESTER EN WETHOUDEREN der Stad *Groningen*, gezien het besluit van den Raad dezer Stad, van den 8 October l.l., no. 1; gezien het Koninklijk besluit van den 14 November l.l., no, 113; gezien de resolutie van de Edele Groot Achtbare Heeren Gedeputeerde Staten dezer Provincie van den 2 dezer, no. 2, brengen bij deze ter kennis van een' ieder:

1) Dat de Stedelijke belasting op den turf en de steenkolen, door de invoering van een Rijks accijns op die speciën, niet meer geheven kan worden op den tegenwoordigen voet, en dat het Stedelijk Bestuur dienvolgens bij opgemeld Koninklijk besluit is gemagtigd, om het Stedelijk middel op deze speciën in te vorderen door de heffing van opcenten op de hoofdsommen van den Rijks accijns op den *turf* en de *steenkolen* en van eene eigene Plaatselijke belasting op die speciën, voor zoo verre dezelve *veraccijnsd* ingevoerd zullen worden, en zulks tot zoodanig bedrag en onder zoodanige bepalingen omtrent de, bij den uitvoer van *turf* en *steenkolen*, te verleenen teruggave van belasting, als vermeld is in het hierna volgende

TARIEF.

a. Bij veraccijnzing in de Stad:

25 opcenten van den principalen Rijks accijns van den turf en

40 » als voren van de steenkolen en sintels of cindels.

b. Bij invoer:

Van 100 tonnen turf	1ste soort	1ste kl.	*f* 2 - 50.
»	»	2de	»	- 1 - 50.
»	»	3de	»	- 1 - 00.
	2de	1ste	»	- 1 - 50.
»	»	2de	»	- 1 - 00.
»	»	3de	»	- 0 - 50.
Voor 1000 ℔ schaalkolen			. . . . .	- 2 - 00.
» 10 mudden grove meetkolen			.	- 1 - 40.
» 10 » kolengruis			. . .	- 1 - 04.
» 10 » sintels of cindels			.	- 0 - 80.

Meerdere of mindere hoeveelheid naar evenredigheid.

Zullende de buitenlandsche en binnenlandsche turf uit de irreguliere veenderijen, wanneer dezelve in deze Gemeente worden ingevoerd, mede aan de belasting onderworpen zijn in gelijke verhouding, als voor den Rijks accijns is vastgesteld, namelijk: de buitenlandsche spon- of baggerturf tot het dubbele bedrag en de buitenlandsche gestoken of gegraven turf tot gelijk bedrag als de binnenlandsche spon-, bagger- of baggelaarturf uit de lage veenen en de binnenlandsche turf uit de irreguliere veenderijen, met inachtneming van dezelfde klassifikatie en tot gelijk bedrag voor iedere klasse als de binnenlandsche turf uit de hooge veenen.

c. Restitutie bij den uitvoer:

Bij den uitvoer naar buiten de stad en derzelver tafel van turf, steenkolen of sintels, zal de daarvan betaalde stads belasting, overeenkomstig het voorschreven tarief, plaats hebben.

Bij deze restitutie zullen meerdere en mindere hoeveelheden naar evenredigheid worden berekend.

2) Dat de heffing van de opgemelde plaatselijke belasting zal aanvangen met den eersten Januarij aanstaande.

En opdat deze kome ter kennis van allen, die daarbij belang hebben, zal dezelve in de *Groninger Courant* geplaatst en voorts, waar zulks te doen gebruikelijk is, aangeslagen worden.

Gedaan op het Raadhuis te *Groningen*, den 18 December 1834.

Burgemeester en Wethouderen: **J. F. VAN IDDEKINGE.**

De Secretaris bij het Bestuur der Stad Groningen: J. H. M. HORA SICCAMA.

NOTIFICATIE.

BURGEMEESTER en WETHOUDEREN der Stad *Groningen* brengen bij deze ter kennis van alle met verlof zijnde, en zich in deze Stad en Gemeente bevindende officieren, onderofficieren en manschappen, behoorende tot het 2de Bataljon der 1ste Afdeeling Groningsche Schutterij, dat de Inspectie, welke, krachtens het 7de artikel van Zijner Majesteits besluit van den 25 Julij 1834, no. 34, in den loop van de maand Januarij aanstaande moet plaats hebben, bepaald is op Zaturdag, den 3 Januarij aanstaande, des morgens te 10 uren, voor de Nieuwe Kazerne alhier; zullende de belanghebbenden daarop moeten verschijnen in behoorlijke tenue, voorzien van groot, klein en veld-equipement, de onderofficieren voorzien van hunne sabels, en de manschappen, die reeds vroeger met onbepaald verlof gezonden zijn, in volle wapenrusting.

Wijders wordt ter kennis gebragt van alle met onbepaald verlof zijnde manschappen van voormeld Bataljon, welke hunne woonplaats niet buiten de Provincie hebben gevestigd, dat van de voorschrevene Inspectie niet zijn verschoond die, welke den 13 dezer of later bij het Bataljon zijn ingedeeld, noch de zoodanigen, welke, ingevolge art. 20 van gemeld Koninklijk Besluit, hunne plaatsvervangers in de dienst hebben vervangen; zullende alsdan aan laatstgenoemden de krijgsartikelen worden voorgelezen.

En opdat deze kome ter kennis van allen, die daarbij belang hebben, zal dezelve in de *Groninger Courant* worden geplaatst en voorts aangeslagen, waar zulks te doen gebruikelijk is.

Gedaan in het Raadhuis te *Groningen*, den 18 December 1834.

Burgemeester en Wethouderen: **J. F. VAN IDDEKINGE.**

De Secretaris bij het Bestuur der Stad Groningen: J. H. M. HORA SICCAMA.

TWEEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Zitting van Dingsdag, den 17 December.

Opening te half elf; 50 leden zijn tegenwoordig; Z. Exc. de Minister van Financiën bevindt zich in de vergadering. Voorlezing en goedkeuring der notulen. Is ingekomen eene missive van den heer *van Sytzama*, waarin hij kennis geeft, dat hij door voortdurende ongesteldheid de zitting niet kan bijwonen. De centrale afdeeling doet verslag op de ontwerpen van wet tot wijziging van het eerste boek van het wetboek van koophandel. De discussiën hierover zijn bepaald op aanstaanden Vrijdag. Daarop verklaarde de voorzitter de beraadslagingen geopend over het ontwerp van wet op de grondbelasting voor 1835 *en vervolgens*.

Als eerste spreker over dit ontwerp treedt op de heer *van de Mortel*. Hij is tegen de wet, omdat de aanslag der provinciën volgens het kadaster is voorgesteld, en dit werk voor als nog gebrekkig is.

De heer *Donker-Curtius* is mede tegen het ontwerp, omdat hij eene vermindering van 's Rijks lasten thans als ondoelmatig beschouwt, vooral daar die vermindering eene onbeteekenende ontlasting is voor den, de spreker erkent het, gedrukten landbouw. Hij noemt het eene weinig staatkundige handeling, eene opoffering van 4 tonnen te doen, zonder dat men weet, hoe dit tekort te dekken. Wat de bedenking betreft, dat die som, op een budjet van omstreeks 50 millioenen, gering moet voorkomen, dezelve zou toch altijd groot genoeg zijn, om de kosten der hooge Staats-kollegiën grootendeels te bestrijden.

De heer *Kniphorst* zegt, dat bij het tegenwoordige ontwerp al de bezwaren nog niet weggenomen zijn, welke hem hadden doen besluiten, aan de vorige voordragt zijne goedkeurende stem te weigeren. Hij zou echter, om der eendragts wille, ditmaal in de voordragt toestemmen. Hij verlangt de misslagen in het kadaster door de gewesten zelve te doen verbeteren.

De heer *de Bordes* geloofde niet, dat de Regering door de Kamer tot de tegenwoordige voordragt was gedwongen geworden. Er was op eene vermindering van vier tonnen, doch evenzeer op de weglating der woorden *en vervolgens*, aangedrongen. Dit laatste was echter niet geschied. De spreker drong er op aan, dat de Staats-kommissie zich weder met het kadaster mogt bezig houden, daar hetzelve nog niet vrij genoeg van feilen is, om algeheel te worden ingevoerd. Hij vond het tegenwoordige ontwerp strijdig met art. 198 der grondwet, daar de provinciën ongelijk bezwaard zijn. Zulks kan tot niets leiden, dan tot schade der eendragt, welke bij ieder Nederlander zoo hoog geschat wordt. Om deze redenen stemde de heer *de Bordes* tegen de wet.

De heer *van Hemert* had eene toepassing op drie vierden van het kadaster, maar geene vermindering der hoofdsom verlangd. Hij beschouwde het tegenwoordige ontwerp als nadeelig voor de schatkist, daar hij niet wist, hoe het tekort der *f* 416,000 te dekken. Hij zou zich zijne stem voorbehouden, en den verderen loop der discussiën afwachten, om die te regelen.

De heer *Boddaert* vond, wat aangaat de grondbelasting voor 1835, eene transitoire wet verkieslijker, dan het thans voorgedragen ontwerp. Ook was, volgens dien redenaar, door den aftrek der *f* 416,000 het verband tusschen ontvangsten en uitgaven verbroken. Daar echter de meerderheid der Kamer voor het beginsel der wet was, wilde hij een bewijs van eenstemmigheid geven, en zou ook hij zijne stem aan het ontwerp niet weigeren. Hij drong er echter op aan, dat de Staats-kommissie hare werkzaamheden zou voortzetten.

De heer *Hooft* zegt hoofdzakelijk: Ik wil den schijn niet aannemen het verkiesselijke der vorige wet thans te doen uitkomen. Het is bekend, dat ik uit toegefelijkheid en inschikkelijkheid besloot dezelve goed te keuren, in de hoop, dat men later tot eene geheele invoering zou komen van het met zoo veel moeite en met zoo zware kosten daargestelde kadaster, hetwelk echter zoo wel bij het vorige als bij het tegenwoordige ontwerp op eene onvolledige wijze wordt toegepast. De wet steunt dus op een onbillijk beginsel, en de tegenstanders van de afgestemde wet waren daarvan zoo zeer doordrongen, dat geen derzelve zich heeft veroorloofd, dit kadaster zelf onregtvaardig te noemen, maar al de aanmerkingen over de uitvoering van dat werk hebben geloopen. Nu de wet echter is verworpen, waartoe veel heeft bijgebragt het slot van de welsprekende rede van Z. Exc. den minister van financiën, nu echter kan eene onregelmatige ontlasting, zonder den minsten grond van regtvaardigheid, niet als de wensch dezer vergadering worden beschouwd. Wat mij aangaat, ik zal tegen de wet stemmen. Voert men nu aan, dat die leden, welke eene vermindering van *f* 416,000 verlangd hebben, thans tevreden zullen zijn, dan doe ik hen echter opmerken, of die gelden niet op eene andere wijze zullen moeten gevonden worden en mogelijk weder op den landbouw, dien men wil verligten, zullen neder komen; en of daardoor wederom, hetzij nu, hetzij in het vervolg, geene nieuwe belastingen zullen moeten worden geheven. Bij de beraadslagingen over het ontwerp tot vernietiging der oorlogslasten heeft men zoo vele bezwaren gezien in eene rentebetaling van vijf tonnen gouds, en nu zou het gemakkelijk vallen in eene schier gelijke behoefte te voorzien. En zal de afwerping der *f* 416,000 die gewenschte uitkomst hebben, welke men daarvan verwacht, namelijk opbeuring van den landbouw? Waarlijk, ik mag daaraan twijfelen, indien ik overweeg, dat de vier tonnen gouds slechts één twintigste van het geheele bedrag der hoofdsom beloopen, en deze geheele ontlasting der eigenaren slechts op weinige guldens voor ieder hunner zal uitkomen. Dit noem ik geene verligting, te minder, wanneer daardoor de nijvere handwerksman en burger met verhooging van personele belasting, van het patentregt, of der consumptieve middelen bedreigd wordt. Ik besluit dus met te verklaren, dat ik blijf aandringen op eene geheele invoering des kadasters, of wel op eene toepassing van hetzelve voor drie vierden op de grondbelasting. Dat doel is nog te bereiken, indien diegenen, welke tegen het vorig ontwerp hebben gestemd, omdat zij eene ruimere toepassing des kadasters verlangden, de hand leenen aan die hunner medeleden, welke voor dat ontwerp gestemd hebben. Maar dewijl door de beraadslagingen en het tijdsverloop, dat daarvan het gevolg zal zijn, er weinig gelegenheid overblijft, om vóór 1835 de gevoelens deswege te wisselen, zoo eindig ik met het verlangen te kennen te geven, dat, indien de onderhavige voordragt een gelijk lot mogt te beurt vallen, als het laatste ontwerp, de Regering, als transitoire bepaling, voordrage de bestendiging der wet van 1834 over dit onderwerp; waarmede, ik twijfel er niet aan, zich de groote meerderheid der leden zoude vereenigen, en waaraan ik volgaarne mijne goedkeuring zoude hechten.

De heer *Schimmelpenninck van der Oye* zegt, dat door het tegenwoordige ontwerp de te hoog bezwaarde provinciën ontlast worden. Het deed hem daarom leed, dat de leden van Noord-Braband zich thans weder tegen het ontwerp verklaarden, naardien, wierd hetzelve andermaal verworpen, de Regering alsdan tot de geheele toepassing van het kadaster zou moeten komen, en men alsdan in Noord-Braband meer reden tot klagen dan thans zou hebben. De heer *Schimmelpenninck* dankt de afgevaardigden uit Holland en Vriesland, dat zij eene opoffering om der eendragts wille gedaan hebben; ook hij zal dit doen, en voor de wet stemmen.

De heer *van Asch van Wijck* vermeent, dat er geen billijke grond bestaat, om de wet aan te nemen, daar de hoofdsom der grondbelasting niet moest verminderd zijn geworden, en dit wel te meer, omdat andere lasten niet kunnen verhoogd worden, en een tekort van *f* 400,000 echter zal moeten worden gedekt. Een offer aan eendragt te brengen is schoon; doch de aantrekkelijkheid daarvan zou bij velen afnemen, indien die vermindering van last tot bezwaar van een ander deel der bevolking moest strekken. Wat men van eene provinciale schikking gesproken had, kwam bij de grondbelasting niet te pas, daar dezelve van alle provincialismus moet bevrijd blijven, en elk gewest gelijk belast moest zijn. Ook ziet hij geene eenstemmigheid voor die wet, daar zelf een geheel gewest zich reeds tegen dezelve verklaard heeft. De spreker houdt haar voor onaannemelijk, omdat daarbij twee lijnregt tegen elkander inloopende grondbeginselen worden gehuldigd. Terwijl eensdeels het kadaster wordt toegepast, is men er van eene andere zijde van afgeweken. De heer *van Asch van Wijck* is overtuigd, dat de grondeigendommen in ons land te hoog belast zijn, maar zulks kan verbeterd worden, evenzeer als de bezwaren tegen het kadaster. De redenaar hield het voor doelmatig, dat de wet op de grondbelasting voor 1834 wierd bevestigd voor het volgende jaar, daar men thans onder dezelfde omstandigheden verkeert, als toen die wet werd aangenomen. Ook kon het kadaster niet geheel toegepast worden, omdat de Staats-kommissie steeds met het onderzoek der reclames bezig is. De redenaar verlangde ten slotte te weten, of, indien het tegenwoordige ontwerp werd aangenomen, de Staats-kommissie met het onderzoek der reclames zou voortgaan, en of door die aanneming eene benadeeling kan ontstaan voor de zaak van de ontginning der woeste gronden.

De heer *Quintus*: Bij de onlangs plaats gehad hebbende beraadslaging over het ontwerp van wet op de grondbelasting, heeft dat ontwerp de goedkeuring van eene groote meerderheid van U Edel Mog. niet kunnen wegdragen. Het is, ja! uit onderscheidene oogpunten bezien en op onderscheidene gronden bestreden, maar bijna allen, die daarover het woord voerden, hebben het daarom afgekeurd, omdat zij de toepassing van het kadaster, zoo als het daarbij voorgedragen was, en in het vervolg te duchten stond, als verderfelijk voor de meeste provinciën beschouwden; daarbij tevens hunnen wensch te kennen gevende, dat, overeenkomstig het voorstel der te dezen benoemde Staats-kommissie, de hoofdsom met vier tonnen mogt worden verminderd. Zijne Excellentie de minister van financiën heeft, *voor* de stemming over dit wetsontwerp, aangekondigd, dat, indien hetzelve niet mogt worden goedgekeurd, de Regering voornemens was, een ander ontwerp, houdende de verlangde vermindering der hoofdsom voor 1835 en vervolgens, voor te dragen. Zij, die dus het toen in beraadslaging zijnde ontwerp afkeurden, wisten, welke veranderingen in een volgend ontwerp te wachten waren, en, zoo het mij schijnt, lag in de toenmalige afkeuring de goedkeuring van het nader voor te dragen en bekende wetsontwerp opgesloten.

Dat nader gewijzigd en verbeterd ontwerp ligt thans voor ons, Edel Mog. Heeren! en prijst zich, dunkt mij, in vele opzigten aan.

Trouwens, door de aanneming van hetzelve zullen voor het vervolg de nu bestaande naijver en verschillen tusschen de onderscheidene provinciën gesleten en geëindigd zijn, en de hoofdsom der grondbelasting, benevens de verdeeling derzelve over de provinciën, zal voortaan als een' vasten en aan geene tegenspraak onderhevigen post op de begrooting onder de middelen van ontvang gesteld worden. Dit kan niet anders dan aangenaam zijn en aan de Regering en aan U Edel Mog., daar het de eenstemmigheid te dezen bepaalt en de eensgezindheid bevestigt.

De tot dus verre overbelaste provinciën hebben door dit ontwerp het volle genot van de ontlasting, welke hen door het kadaster was toegezegd. Zij kunnen door eene verdere invoering des kadasters ten aanzien van den grondlast nimmer eenig meerder voordeel bekomen. En wanneer men in aanmerking neemt, dat zij door eene lange reeks van jaren aan de betaling der overbelasting gewoon waren; dat de waarde der onroerende goederen in dezelven gelegen, bij verkoopingen en bij de scheidingen, in gevallen van erfenis, daarnaar berekend worden, is voorzeker de rijkdom van de tegenwoordige bezitters daardoor aanzienlijk vermeerderd, of ten minste, zoo men liever wil, bijna tot dezelfde hoogte gebragt als hij vóór de overbelasting was; terwijl in tegendeel de ingezetenen der overige gewesten, door het op zich nemen van de helft der overbelasting, waarmede de bedoelde provinciën belast waren, bezwaard worden, en de verdere invoering des kadasters voor deze ingezetenen een onoverkomelijk bezwaar zou opleveren, en ten eenemaal verderfelijk zijn.

Het is zoo, de nu afgetrokkene vier tonnen gouds zouden bij de volle invoering des kadasters door de daardoor bezwaarde provinciën alleen gedragen zijn, en, zoo als nu geschiedt door derzelver weglating van den grondlast, zou er dan geen te kort op

de begrooting zijn te weeg gebragt; maar wanneer men bedenkt, dat deze vier tonnen slechts een gedeelte uitmaken der overbelasting van de onroerende goederen, welke nooit die goederen had behooren te drukken; dat die overbelasting nu echter door de bezwaarde landprovinciën voor de halfscheid op zich genomen wordt; dat, al kon de Regering deze afgetrokkene vier tonnen niet anders vinden, dezelve dan gemakkelijker door het geheele Rijk, waarvan toch ook diezelfde bezwaarde provinciën een groot gedeelte uitmaken, gedragen zal worden, dan door deze alleen, dan zou toch die opoffering, zoo het eene genoemd kan worden, aan de zijde van de nu ontlaste provinciën gering zijn, in vergelijking van die, welke de bezwaarde zich thans moeten getroosten; en, indien men waarlijk eensgezindheid en eendragt wil, waarvan ik bij verscheidene leden dezer vergadering nu reeds overtuigende bewijzen heb gezien, mag ik, dunkt mij, als een volledig blijk daarvan, de gereedelijke toestemming daartoe van de eerstgenoemden met vertrouwen verwachten; geen hunner begeeren immers den druk en de verarming van velen hunner mede-ingezetenen; allen zullen zich gaarne eene geringe opoffering ter voorkoming daarvan laten welgevallen. Dit wetsontwerp prijst zich verder daardoor aan, dat het aandeel van iedere provincie in de hoofdsom vast staande, de gebreken des kadasterwerks in dezelve kunnen onderzocht en verbeterd worden, zonder den naijver der overige provinciën op te wekken, aangezien de vrees, dat de ontlasting van de eene de belasting der andere zal na zich slepen, dan niet meer bestaat.

Dan, zeg ik, kunnen de gebreken des kadasterwerks in de provinciën onderzocht en verbeterd worden, en dit zeg ik met volkomene overtuiging, omdat in de provinciën en gemeenten zelve de vergelijking en de vinding van de betrekkelijke waarde van het eene stuk lands tot het andere, hoewel moeijelijk, echter mogelijk is, maar door het geheele Rijk, als één stuk gronds, uit gebrek aan plaatselijke kennis, zonder tot de grootste onbillijkheden en onevenredigheden te vervallen, nimmer zal kunnen plaats hebben.

De som der vier tonnen gouds is, zegt men, voor de gezamenlijke bezitters van vaste goederen gering en helpt niet ter hunner opbeuring, in evenredigheid van het nadeel, dat zij aan 's lands financiën door hare weglating veroorzaakt.

Men dient deze weglating uit het regte oogpunt te beschouwen, in verband met het vorige wetsontwerp, en in aanmerking te nemen het bezwaar, hetwelk de door het kadaster bezwaarde provinciën reeds dragen en nog zouden lijden. Dan is de verligting, aan die provinciën daardoor toegebragt, niet zoo gering, als het schijnt; zij bedraagt ongeveer zes ten honderd. In het afgetrokkene beschouwd, wel niet veel, maar een te groot bezwaar, wanneer het opgelegd wordt bij de omstreeks twintig ten honderd, waarmede die zelfde provinciën reeds zijn verhoogd en nu zullen verhoogd blijven; zoo zal hij, die gebukt gaat onder een' last, welken hij niet dan met inspanning van al zijne krachten torscht, wanneer men hem daarenboven nog een' anderen geringen last oplegt, zeker bezwijken en ter nederstorten.

Ja maar, zegt men verder, dat is voor de grondbezitters, dat men ter beveiliging hunner landerijen de dijken en zeeweringen onderhoudt; zij zijn dus ook wel verpligt, om meer dan anderen in de algemeene lasten te dragen voor de grondbezitters! Maar gelooft men dan, dat, indien men de dijken en zeeweringen, die tot bedekking onzer kusten dienen, aan hun lot overliet, en den vaderlandschen grond, die door onze voorouders met zoo veel moeite en volharding, met opoffering van zoo vele schatten aan de zee ontwoekerd is, aan hare golven terug gaf, dat alleen het verderf des landbezitters zou na zich slepen en dat ook niet de koopman, de rentenier en fabrikant zouden verloren gaan? Betalen ook de grondbezitters door de provinciale opcenten op den grondlast meer, dan de overige ingezetenen tot onderhoud der zeeweringen? Deze tegenwerping houd ik voor even ongegrond, als wanneer een landbewoner zou willen beweren, dat de stedelingen alleen de vestingwerken derzelven behoorden te betalen en te onderhouden, als welke slechts zouden strekken, om hunne woningen, hunne paleizen en hunne rijkdommen te beveiligen. Neen, Ed. Mog. Heeren! allen, zonder onderscheid, hebben één belang, het behoud van het geheel. Geene duurzame algemeene welvaart is er, zonder handel en fabrijkwezen, zonder de rijkdommen der kapitalisten, maar ook niet zonder veeteelt en landbouw! Ter verwerving en ter bevestiging van die welvaart moeten allen elkander de hand reiken; want door eensgezindheid en vereenigde krachten alleen wordt zij verkregen en behouden.

Ik stem voor de wet.

De heer ***Beelaarts*** zeide, dat de Regering niet op zich had willen nemen de verantwoordelijkheid van de vermindering door hoofdsom; nu stond het aan de Kamer te beslissen, of zij die verantwoordelijkheid op zich wilde nemen; doch in allen gevalle bleef aan de Regering de verantwoordelijkheid over tot gelijkmaking der begrootingswetten van uitgaven en middelen, waarvan de spreker zeide, dat thans het verband verbroken was. Hij zou zijne goedkeuring aan het ontwerp hechten, indien het slechts voor een' bepaalden tijd moest dienen; doch hij moest het afkeuren, dat een ongelijkmatige omslag zonder hoop op herstel wierd daargesteld: hiervan wilde hij de verantwoordelijkheid niet op zich nemen; hij zou dus tegen de wet stemmen.

De heer ***van Swinderen:*** Bij de openbare beraadslaging over het eerste ontwerp van verdeeling der grondbelasting over 1835 heb ik getracht het beginsel der wet te verdedigen. Dit beginsel in het nu overwogen wordende ontwerp geheel en zuiver zijnde behouden, is het mijn voornemen niet, thans daarop terug te komen.

Ik heb met een tweeledig oogmerk het woord gevraagd, en wel *vooreerst*, om openlijk te erkennen de edelmoedige wijze, waarop deze zaak door de Regering is behandeld geworden. Dezelve was oorspronkelijk wel bereidvaardig, om den twistappel, uit de verdeeling der grondlasten tusschen de leden der Staten-Generaal bestaande, uit deze vergadering weg te nemen, doch vond zich bezwaard, om daaraan, ten behoeve der grondbezitters en landbouwers vier tonnen gouds op te offeren, en gaf ons dus het vroeger ontwerp, hetwelk uit naam en van wege de regering op de gewone, dat is, op eene welsprekende en dringende wijze, werd verdedigd. Wanneer het nu bij deze verdediging alleen gebleven ware, dan had er eene geheele onzekerheid nopens de voornemens der Regering, in geval de wet verworpen wierd, plaats gegrepen, welke tot hoop bij den eenen, tot vrees bij den anderen aanleiding had kunnen geven, waardoor ligtelijk eenige weinige stemmen meer vóór het ontwerp zouden zijn uitgebragt geworden. Maar de Regering wilde niet, dat de één voor het ontwerp zoude stemmen, om niet de vernieuwing der voor dit nog loopende jaar bestaande wet te zien voordragen, de ander, om niet het kadaster voor drie vierde gedeelten algemeen ingevoerd te zien; zij wilde veeleer, dat de leden der Kamer met volkomene kennis van zaken over het ontwerp en de gevolgen van deszelfs aanneming of verwerping zouden kunnen oordeelen; met één woord, zij wilde het gevoelen der Kamer over dat ontwerp, in tegenoverstelling van het tegenwoordige, hetwelk bij verwerping van het eerstgemelde stond aangeboden te worden, naauwkeurig kennen, en op deze wijze het gemeen overleg met de Staten-Generaal bevorderlijk zijn.

Dit doel is dan ook volkomen bereikt. Het eerste ontwerp heeft weinige voorstanders en verdedigers in de Kamer gevonden, en deze weinigen hebben, minder om deszelfs inwendige doelmatigheid, dan wel bij gebreke van een naar hunne meening beter ontwerp, voor hetzelve gestemd. Billijk scheen men dus nu te mogen verwachten, dat het nieuwe wetsontwerp, hetwelk men vooraf kende, algemeen met genoegen en dankbaarheid voor de zorg der Regering zoude worden ontvangen; dan, en hierover wilde ik *in de tweede plaats* spreken, de verbalen der beraadslagingen en de discussiën van heden hebben geleerd, dat dit niet met al de leden dezer Kamer het geval is, ofschoon de gronden der afkeuring geheel tegenstrijdig zijn. Sommigen, die vermoed werden zeer tevreden te zullen zijn, dat het kadaster, welks geheele opvolgelijke invoering zij vooruit zien moesten, volgens dit ontwerp geen verder bezwaar zal opleveren, hoort men, mijns oordeels, onbedachtzaam zeggen, dat het beter is, geheel dan half onregt te moeten lijden: — anderen, die evenzeer tevreden behoorden te zijn, dat zij door deze wet het geheel en gerust genot van de verminderingen der grondlasten volgens het kadaster zullen bekomen, op welke zij anders niet veilig rekenen konden, vindt men daarmede nog niet vergenoegd; zij willen de bezwaard wordende provinciën, niettegenstaande den onvolkomen staat der schattingen, ten volle volgens dezelve belast hebben: — en zoo ziet men ook al weder hier gebeuren, wat meermalen tot ongeluk voor velen gezien werd, dat dezelfde zaak uit de tegenstrijdigste beginselen wordt bestreden. Intusschen zij het mij vergund, Ed. Mog. Heeren! te mogen opmerken, dat de wetten met gemeen overleg moeten worden tot stand gebragt, en het voor onmogelijk kan worden gehouden, dat dezelve in allen deele naar ieders bijzondere wijze van beschouwen kunnen worden ingerigt; dat ook de Hooge Regering reeds van hare zijde aan den wensch van de groote meerderheid der Kamer is te gemoet gekomen, en het mij in het algemeen belang en ter bevordering van eenen goeden indruk bij de belastingschuldigen zeer wenschelijk voorkomt, dat wij ons in het aannemen van dit ontwerp, waarbij dan toch geene belangen van eenig gedeelte des vaderlands benadeeld worden, zoo veel mogelijk vereenigen.

Men zegt wel, dat de ontlasting van vier tonnen gouds naauwelijks door de schatpligtigen zal gevoeld worden. Dan, Ed. Mog. Heeren! voor den landbouw zal alle ontlasting of bevrijding van meerder bezwaar, hoe gering dan ook, weldadig zijn, en hoe geringer deze tegemoetkoming wezen moge, des te ligter kan dezelve worden verleend.

Men komt er al verder op terug, dat de woorden ***en vervolgens*** niet in het ontwerp behoorden te staan. Maar juist in die woorden is de heilzame strekking der wet gelegen. Zonder dezelve bleef niet alleen de bron van twist en tweedragt in deze vergadering bestendig vloeijen, maar zouden ook aan het kadaster zelve bezwaarlijk verbeteringen kunnen worden aangebragt. Na het aannemen toch van deze wet behoeft de voor dit werk benoemde Staats-kommissie niet te vreezen, dat zij in een' staat van ***bellum omnium contra singulos*** zal veranderen; dan kan zij de[illegible] rieven, in de verschillende provinciën voor de kantons en gemeenten opengesteld, [illegible] meer hoop en goed gevolg onderzoeken, en indien zij dan van eene eenigzins ruim[illegible] instructie mogt worden voorzien, zoude zij vele onbetwiste gebreken kunnen [illegible] den weg ruimen. Dan zoude zij b. v. niet behoeven, zoo als heden vijf dagen gele[illegible] het geval was, geheele lijsten met abuizen door ambtenaren van het kadaster zelve [illegible] onderscheidene gemeenten opgegeven en door de gewestelijke magt erkend, wa[illegible] omtrent geene enkele twijfeling is ontstaan, doch waarover niet was gereclamee[illegible] onverbeterd terug te zenden: dan konde zij bij de beoordeeling van reclamatiën, [illegible] bevonden wierden in vergelijking van een bijzonder werkelijk te laag geschat perc[illegible] niet ongegrond te zijn, doch zonder de evenredigheid met alle andere percelen te v[illegible] breken, niet toegelaten te kunnen worden, zoodanig abusivelijk te laag geschat p[illegible] ceel eenigermate opbrengen; dan konde zij met één woord de evenredigheid en da[illegible] mede de tevredenheid der eigenaren meer bevorderen, zonder verontrust te word[illegible] door eene zoo moeijelijk te verbannen gedachte, dat iedere ontlasting, aan de ee[illegible] provincie en de eene soort van eigendommen verleend wordende, tot bezwaar v[illegible] de overige moet verstrekken.

Men vraagt eindelijk, op welke wijze de som, die van de grondlasten wordt af[illegible] nomen, weder gevonden zal worden? Hierop zoude van den eenen kunnen word[illegible] geantwoord, dat eenige uitgaven, welke door U Ed. Mog. zijn aangeduid, bespa[illegible] zouden kunnen worden; van eenen anderen, door vermindering van de afdeeli[illegible] voor oorlog, dewijl de voor dat departement uitgetrokkene som toen wel als een kr[illegible] diet zal moeten worden beschouwd; van eenen derden, door de raming van sommi[illegible] middelen, bijzonder door die van de regten op den in-, uit- en doorvoer, die, na[illegible] het zich laat aanzien, meer zullen bedragen, te verhoogen; van eenen vierden, do[illegible] hetzelfde te doen ten aanzien van het regt op de successie, hetwelk in eenen enkel[illegible] post welligt meer dan het dubbel van de te vinden som kan bedragen; van eenen vij[illegible] den, door voor een ruimer gedeelte toevlugt te nemen tot die weldadige kas, wel[illegible] reeds op onze financiële aangelegenheden zulk eenen gunstigen invloed heeft; van e[illegible] nen zesden zoude al weder een ander antwoord kunnen worden gegeven; maar ik oo[illegible] deel, dat de beraadslaging daarover ontijdig is, en eigenlijk eerst te pas komt bij [illegible] beoordeeling der begrootingswetten, welke nog onafgedaan liggen, en waarin no[illegible] na het eindigen der beraadslaging van heden, van regeringswege veranderingen ku[illegible] nen worden gemaakt, indien dezelve noodzakelijk mogten worden geoordeeld; zo[illegible] dat wij wachten moeten om te zien, of van wege de Regering, welke dit ontwerp v[illegible] wet aan de Kamer heeft ingezonden, zonder het gemelde punt voor als nog aan te r[illegible] ken, daarop bij de begrootingswetten zal worden terug gekomen; in welk geval eer[illegible] dan ons gemeen overleg zal worden vereischt.

Thans hebben wij, naar mijne meening, alleen de groote bedoeling der wet, om door eenige verligting aan de grondbezitters en landbouwers te verschaffen, teve[illegible] eene oorzaak van twist en tweedragt uit deze vergadering te verbannen, ons vo[illegible] oogen te stellen: de Hooge Regering heeft daaraan door de inzending van dit nieu[illegible] ontwerp reeds een offer gebragt; laat ons hetzelve op prijs stellen, en door eene ee[illegible] parige aanneming van dit ontwerp ons dat offer waardig betoonen! Ik heb gezegd.

De heer ***van Nes*** stemde voor de wet, omdat hij in dezelve eene opofferin[illegible] der Regering ziet. Hij beschouwde die opoffering als een uitvloeisel van het sl[illegible] der rede van den minister van financiën. Zij kon tot bewijs strekken van d[illegible] eenstemmigheid der Regering en de Kamer. Men moest in aanmerking nemen dat bij de schattingen van het kadaster tot grondslagen aangenomen waren d[illegible] jaren 1816—1826, waarmede de tegenwoordige stand van opbrengst niet k[illegible] vergeleken worden; als men dit werkelijk in aanmerking nam, dan zou al[illegible] denkbeeld van overdrijving der schattingen vervallen. Men moest van geene be[illegible] cijferingen voor eene provincie spreken; deze deden niets ter zake; men zo[illegible] evenzeer dezelve van andere kunnen maken. Het tegenwoordige ontwerp bevre[illegible] digde de meerderheid der Kamer, verligtte den landbouw, en droeg dus d[illegible] goedkeuring van den spreker weg. Hij koesterde intusschen de hoop, dat d[illegible] Staats-kommissie met de verbetering der feilen in het kadaster zou voortgaan.

De heer ***Warin*** erkent, dat de overbelaste provinciën nog niet geheel worde[illegible] ontlast door het tegenwoordige ontwerp; doch, om een einde aan den twist te maken zal hij de wet aannemen. Hij begeert echter eene verbetering van het kadaste[illegible]

De heer ***de Jonge*** zou, indien het tegenwoordige ontwerp tot bevorderin[illegible] van eensgezindheid en tevredenheid strekte, gaarne zijne goedkeuring daaraa[illegible] hechten; doch hij ziet niet in, dat zulks het geval zal zijn, daar in tegende[illegible] de ongelijkheid in den aanslag der grondbelasting blijft bestaan. De spreke[illegible] vreest dus, dat de twisten later zullen herrijzen. Hij kon ook vooral de ver[illegible] mindering der 4 tonnen niet goedkeuren, welke hij ongepast oordeelde, nu doo[illegible] de wet op de regterlijke organisatie de uitgaven zelfs verhoogd zouden worde[illegible] Hij zal dus tegen de wet stemmen.

De heer ***Luzac*** zegt, dat de verklaring des ministers, dat het tegenwoordig[illegible] ontwerp, bij eene afstemming der vroegere voordragt, kan worden aangeboden den doodsteek aan die voordragt heeft gegeven. De meeste leden hadden bij het vorig[illegible] ontwerp hunne begeerte te kennen gegeven, om de hoofdsom te verminderen Vierenveertig leden hadden zich tegen het ontwerp verklaard, zonder tege[illegible] het voornemen der Regering op te komen. Zij hadden haar dus als in den waa[illegible] gebragt, dat zij het tegenwoordige ontwerp zouden aannemen. De woorden e[illegible] ***vervolgens*** in de wet moesten, zijns inziens, blijven, om niet het doel, algemeene bevrediging, te missen; zulks zou in het vervolg droevige twisten voorkomen.

De heer ***van Nes***, den heer ***de Jonge*** antwoordende, zeide, dat het, na de verwerping der vroeger voorgedragene wet, zaak was de tegenwoordige aan te nemen. Het zou bespottelijk zijn, dezelve wederom aan den Koning ter nadere overweging te geven en Hoogstdezelve dus van de luimen der Kamer te doen afhangen. Hij hoopte dat wat de voorlaatste spreker van droombeelden en hersenschimmen gezegd had, niet mogt toepasselijk zijn op den druk van den landbouw en op het vestigen der eendragt in dezen. Hij (de Heer ***van Nes***) beschouwde de kadastrale schatting der belastbare waarde ad 69 millioen als een droombeeld; even als het fixem van de hoofdsom der grondbelasting.

De heer ***de Jonge***, op het vroeger door hem gezegde terugkomende, vermeent, dat de verwerping van het vorige ontwerp geen' invloed kan uitoefenen op de stemming van het tegenwoordige; dat hij met hersenschimmen en droombeelden niet den landbouw had bedoeld; dat, indien de tegenwoordige wet tot verligting van dien stand kon strekken, hij volgaarne zijne stem daaraan zou hechten; dat eene verligting van 4 tonnen voor den landbouw slechts zeer weinig te beteekenen had, en niet op kon wegen tegen het bezwaar, om het verband tusschen inkomsten en uitgaven van den Staat te verbreken; dat hij vreesde (ofschoon het zulks niet wenschte), dat de twisten omtrent de grondbelasting wederom uit de asch zouden oprijzen, vermits de provinciën ongelijk aangeslagen waren. De spreker bleef bij zijne weigering tegen de wet volharden, daar hij niet gelooft, tot hare aanneming gebonden te zijn.

De heer ***Luzac*** verklaart, niet gezegd te hebben, dat de Kamer zich *gebonden* had, de tegenwoordige voordragt aan te nemen, maar wel, dat de Regering door de handelingen der Kamer in den waan is moeten komen, dat bij de voorstelling van het tegenwoordige ontwerp dit zou aangenomen worden.

Den heer ***van Alphen*** deed het leed, het uitzigt op eensgezindheid eene hersenschim te hebben hooren noemen. Een staat van oorlog kon toch geen blijvenden staat zijn. Dat eenige provinciën overbelast zijn, is den spreker niet onbekend: hij weet zeer wel, dat, onder anderen, Holland, ofschoon er 30,000 bunders waterplassen en die provincie gelegen zijn, *f* 28 per bunder betaalt; hij wil echter toonen, dat eensgezindheid geene hersenschim is, en hij zal dus voor het ontwerp stemmen.

Z. Exc. de minister van financiën zeide, dat, na al hetgene er omtrent deze wet was voorgevallen, de Regering het onderwerp als uitgeput beschouwde, dat er te minder eenige ontwikkeling werd gevorderd, omdat er in den loop der beraadslagingen van heden zich geene nieuwe gezigtspunten over deze zaak hadden vertoond; dat Z. Exc. dan ook alleen het woord verlangd had, om, in antwoord op twee, door den heer ***van Asch van Wijck***, gedane vragen, te kennen te geven, dat het lot der tegenwoordige wet geen' den minsten invloed zoude oefenen, noch op het onderzoek der reclames tegen het kadasterwerk, welke van vele kanten zijn en worden ingeleverd, noch op de vaststelling der toegezegde wetsbepalingen tot ontginning van de woeste gronden en de ten gevolge daarvan te verleenen vrijdommen. Daaromtrent is de conceptwet gisteren bij Z. Exc. ingekomen. Ten slotte zegt Z. Exc., dat hij deelt in de meening, door den heer ***Luzac*** aan den dag gelegd, dat de processen-verbaal van de werkzaamheden in de afdeelingen omtrent het afgestemde ontwerp de Regering hadden aanleiding gegeven tot de verklaring op het einde van Zr. Exc. rede over de voordragt, nopens het aanbieden van het thans voorgedragen ontwerp, en dat het thans aan Hun Edel Mog. stond te doen zien, op welken prijs door hen werd gesteld de toetreding, door de Regering, tot de meening van de Kamer.

Daarna zijn de beraadslagingen gesloten en is het ontwerp in omvrage gebragt, hetwelk is aangenomen met eene meerderheid van 35 tegen 15 stemmen en aan de Eerste Kamer zal worden verzonden.

Tegen hebben gestemd de heeren ***Hooft***, ***Romme***, ***Donker-Curtius***, ***Corver-Hooft***, ***van Wickevoort-Crommelin***, ***Hoynck van Papendrecht***, ***de Bordes***, ***Ingenhousz***, ***van de Mortel***, ***van Meeuwen***, ***de la Court***, ***van Asch van Wijck***, ***de Jonge***, ***Beelaerts*** en ***Bijleveld***.

De zitting is tot overmorgen gescheiden.

Te *Groningen*, bij C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.